

Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü'ne Üye Ülkelerin Eğitim Denetmenleri ve Denetim Süreçlerinin Karşılaştırılması

Erdal TOPRAKÇI

Ege Üniversitesi

Bahar YÜCE

Ege Üniversitesi

Özet

Problem Durumu ve Amaç: Eğitim denetimi hizmetlerine çağdaş nitelik kazandırma amacıyla birçok adımlar atılmasına rağmen eğitim denetimi süreci ve eğitim denetmenleri ile ilgili sorunlar bulunmaktadır. Bu sorunlara küresel perspektiften bakarak karşılaştırmalı analizler yapmak eğitim denetimi sorunları için faydalı bilgiler sunacaktır. Bu araştırmanın amacı da Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü'ne üye ülkelerin eğitim denetmeni ve denetim süreçlerini karşılaştırmaktır.

Yöntem: Araştırmanın problemine uygun olarak nitel araştırma temelinde belge (doküman) inceleme yöntemi kullanılmıştır. Veriler betimsel ve içerik analizi yöntemleriyle çözümlenmiştir. Araştırmanın veri kaynaklarını, Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ) web sitesinde yer alan 18 ülkenin 2018 yılına ait eğitim denetmenleri ve denetim süreçleri ile ilgili ülke profil raporları oluşturmaktadır.

Bulgular: Araştırma bulguları; ülkelerin eğitim denetmenlerinin ve denetim süreçlerinin çoğunlukla benzerlik gösterdiğini açığa çıkarmıştır. Bunun yanında; puanlama sistemi, eğitim denetimi sonrası yapılanlar ve eğitim denetimi amacı açısından ise ülkeler arasında bazı farklılıkların olduğu görülmüştür.

İleriye Dönük Araştırma ve Uygulama için Öneriler: Denetmen sayılarının artırılması veya başarısı düşük olan okulların denetimine öncelik verilmesi, denetmenlerin iş yüklerinin yerel yöneticiler ile paylaşılması araştırma sonuçlarına yönelik önerilerden bazılarıdır. Ayrıca, eğitim denetimi ve eğitim denetmenlerine dair kıtalararası derinlemesine bakış açısı kazanmak için diğer kıta ülkelerinin de araştırmaya dahil edilerek karşılaştırmaların yapılması faydalı olacaktır.

Anahtar kelimeler: Denetim, Eğitim Denetimi, Eğitim Denetmeni, Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)

Comparison of Educational Inspector and Educational Inspection of Member Countries of the Standing International Conference of Inspectorates (SICI)

Abstract

Purpose: Even if many steps are taken to make educational inspection more contemporary, there are many problems about educational inspectors and the inspection process. Making comparative analysis by looking global may give helpful solutions to these problems. Hence, the purpose of this study is to compare educational inspectors and inspection processes of the member countries of The Standing International Conference of Inspectorates (SICI) to have a broad perspective about educational inspection.

Method: The study has been designed as document review from qualitative research designs. The data was collected from the 2018 profile reports of 18 countries available on the website of The Standing International Conference of Inspectorates (SICI). Collected data was subjected to descriptive and content analysis.

Findings: When the results were examined, it emerged that the educational inspections and inspection process of countries show similarity. Beside these similarities, there are some differences between countries in terms of grading system, the process of after inspection and the purpose of inspection. If the results are examined in the context of literature it has been observed that the results are consistent with literature, also.

Implications for Research and Practice: Increasing the number of inspectors or giving priority to schools with low achievement for inspection, distribution of tasks of inspectors with regional administration are some suggestions towards the results of the study. Also, incorporating countries from other continents into this study may be useful to gain an international point of view about educational inspectors and inspection.

Key Words: Inspection, Educational Inspection, Educational Inspector, Standing International Conference of Inspectorates (SICI)

Kaynak göstermek için:

Toprakçı, E. ve Yüce, B. (2021). Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü'ne Üye Ülkelerin Eğitim Denetmenleri ve Denetim Süreçlerinin Karşılaştırılması / Comparison of Educational Inspector and Educational Inspection of Member Countries of the Standing International Conference of Inspectorates (SICI). VIII th International Eurasian Educational Research Congress Conrefrence Proceedings. 7-10 July 2021 / Aksaray University pp.190-215. e-ISBN: 978-605-170-681-8
<http://www.anilyayincilik.com.tr>

Giriş

Sosyal bir varlık olan insanın diğer bireylerle birlikte yaşama ihtiyacıyla toplumlar oluşmuştur. Her toplumun en temel kurumu olan aileden itibaren, toplumu meydana getiren bireylerin birbirleriyle etkileşiminde insanların yönetme ve yönetilme ihtiyaçları ortaya çıkmış ve yönetim bilimi doğmuştur (Toprakçı, 2017). Yönetim sürecinin bir zorunluluğu olarak da denetim ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Denetim ise, kapsamı içinde yer alan değerlendirme fonksiyonu ile yönetim sürecinin bir ögesidir (Bursalıoğlu, 1976, s.93; akt. Taymaz, 2015). Görüldüğü üzere yönetim ve denetim birbirini bütünlük niteliktedir.

Demokratik toplumlarda her birey için bir gereklilik olan ve toplumsal önemiyle öne çıkan eğitim sisteminin amaçlarına ulaşmasında ve devamlılığında eğitim kalite ve standartlarının geliştirilip korunması önemli bir yere sahiptir. Bu denli öneme sahip olan eğitim kalite ve standartlarının ve eğitsel etkinliklerin düzeltilmesi ile geliştirilmesi eğitim sistemi içindeki denetimin kapsamında yer alır (Toprakçı ve Özerten, 2020). Eğitim denetimi kapsamında gerçekleştirilen faaliyetler, eğitim sisteminin etkililiği ve verimliliği açısından da gerekli ve önemlidir (Toprakçı ve Bulut, 2021). Eğitim sistemi içinde bir alt sistem olan denetimin amacı: “örgütün amaçlarının gerçekleştirilme derecesini saptamak, daha iyi sonuç alabilmek için gerekli önlemleri almak ve süreci geliştirmektir” (Aydın, 2014, s.1). Altunay’a (2016) göre eğitim denetiminin amacı, eğitim sistemi ve kuruluşlarını bilimsel bilgiler ışığında denetlemektir. Toprakçı (2019) ise eğitim denetiminin amacını “özel olarak hazırlanmış okul denilen bir örgütte daha etkili bir eğitim öğretiminin çalışmasının gerçekleştirilmesi için gerekli şartları düzenleme” olarak ifade etmiştir (s.221). Glickman (2001) etkili denetimi, öğretmenin ihtiyacı ve okul amacını bir arada tutan bir tutkale benzediğini ifade etmiş; eğer tutkal yapışkanlığı biterse, yetersiz denetimde olduğu gibi, okul sisteminin çökeceğini söyleyerek de eğitim denetiminin önemine vurgu yapmıştır (akt. Fritz, 2002). Denetim etkinliklerinin temel vurgusunun eğitim çıktıları ile eğitim ve öğretim üzerine olduğunu söyleyen Eğitim ve Öğretim Denetim Kurulu (EÖDK)’na (2021) göre denetim faaliyetlerinde, kurumun liderlik ve yönetimi ile gelişimine katkı üzerinde durulması gereken önemli noktalar. Buna göre eğitim faaliyetlerinin büyük oranda gerçekleştiği yer olan ve eğitim denetiminin öğretimsel boyutunu içeren okulların denetiminde temel amaç, öğrencilere sunulan eğitimin kalitesi ve standartları ile ilgili devleti bilgilendirmektir (Kambuga & Dadi, 2015). Bu nedenle okul performansının ve eğitim kalitesinin artırılmasında okul denetimi büyük etkiye sahiptir (Alkutich ve Abukari, 2018). Başarılı bir okul denetimi de eğitimde başarının anahtarı olacaktır.

Denetim sürecinde etkili rol oynayan diğer bir faktör de denetmenlerin görevleridir. Koruyucu, düzeltici ve disipline edici denetim faaliyetlerini gerçekleştiren denetmenlerin “inceleme ve araştırma, denetim ve değerlendirme, rehberlik ve işbaşında yetiştirme ve soruşturma” görevleri vardır (Gündüz, 2018, s.20-25). Geçmişte daha çok durum saptama ile sınırlı tutulan denetim faaliyetlerinde günümüzde; okullar ile iş birliğine dayalı eğitim ve öğretimi geliştirmeye odaklanan bir anlayış hakimdir (Memduhoğlu, 2012). Denetim anlayışındaki bu değişime göz önüne alınarak Taymaz (2015), eğitim kalitesinin geliştirilmesinde ana rolü oynayan denetmenlerin özgün ve dış etkilerden uzak bir şekilde görevlerini yerine getirmeleri gerektiği, aksi halde başarılı olamayacaklarını söylemiştir. Nitekim, Su’ya (1994) göre de, ülkemizde 1914 yılından beri denetim hizmetlerini ileriye taşıma ve çağdaş nitelik kazandırma amacı taşıyan adımlar atılsa da istenilen sonuca ulaşamamıştır (akt. Kayıkçı, 2005). Tarihi, Osmanlı dönemine dayanan Türk Eğitim Sisteminde denetim (Elçiçek, Tösten ve Şahin, 2013) ve MEB Denetim Kurulu yönetmeliğinde atama, görev, yetki ve sorumlulukları belirlenen denetmenler, “denetime ilk defa başladığı günden beri varlığını devam ettiren” (Taymaz, 2015, s.69) sorunlarla karşılaşmaktadır. Güven’in (2009) denetmenlerin yaşadığı sorunlar ile ilgili çalışmasında; denetim süresinin yetersizliği, bilgi ve deneyimde yetersizlik, nitelikten çok niceliğe önem verme, denetim periyodunun uzunluğu başlıca sorunlar arasında yer almıştır. Eğitim denetimi ile ilgili yaşanan bu sorunların çözümü için atılacak adımlar ise, eğitim sisteminde gerçekleştirilmesi planlanan amaçların öznesi olan öğrencilere de katkı sağlayacaktır (Toprakçı ve Altunay, 2015). Bu nedenle eğitim denetimi sürecinin bir parçası olan eğitim denetmenleri ile ilgili sorunların çözümü üzerinde durulması gereken önemli bir konudur.

Eğitim denetimine küresel açıdan bakıldığında; her ülkenin kendi şartları ve koşullarına göre denetim sistemlerinin ve eğitsel-öğretimsel faaliyetleri içeren eğitim politikalarının olduğu görülmektedir. Eğitim denetimi uluslararası düzeyde incelendiğinde, eğitimde kaliteyi artırma amacı taşıyan ve eğitim denetimi ile iyi uygulamaların paylaşımını görev edinen Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ) ön plana çıkmaktadır. 1995 yılında kurulan Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ), Avrupa ulusal ve bölgesel eğitim denetimi örgütüdür. 8 üye ülke ile faaliyete başlayan ve 2014 yılı itibarıyla Türkiye’nin de üye olduğu bu örgütün şu anda 38 üyesi bulunmaktadır. Amacı, eğitimde gelişim olan Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ), bu amacını denetim uygulamalarının kalitesini artırıp geliştirerek gerçekleştirmeyi hedeflemektedir. Üye ülkelerin denetim uygulamalarını inceleyip istatistiksel bilgiler ve analizler yayınlayarak farklı ülkelerdeki denetim uygulamaları hakkında bilgi paylaşımını sağlamakta ve iyi uygulamaları da desteklemektedir (UDKÖ, 2020). Böylece ilgililerine birçok ülkenin eğitim denetimi süreci ve eğitim denetmenleri ile ilgili bütüncül veriler sağlamaktadır.

Toplumlar için eğitim sisteminin amaçlarına ulaşması ve devamlılığının sağlanması, eğitimin kalite ve standartlarının geliştirilip korunmasına bağlıdır. Bu da denetim ile sağlanabilir. Eğitim ve öğretim faaliyetlerinin

gerçekleştirildiği yer olan okulların amaçlarını gerçekleştirip gerçekleştirmediğinin kontrolü, belirli ölçütlere bakarak değerlendirilmeyi içeren denetim hizmetleri sayesinde formal olarak yapılır (Toprakçı, 2004). Denetlenmeyen her birim hedeflerinden sapmaya başlayacağından okul amaçlarında sürekliliğin sağlanması için de denetim gereklidir (Toprakçı, Çakırer, Bilbay, Bağcıvan, ve Bayraktutan, 2010). Okul denetimiyle doğrudan bağlantılı olarak eğitimde kalitenin artırılmasında; eğitim sisteminde amaçlara ne kadar ulaşıldığını görmek için sonuçlarla amaçlar arasında karşılaştırmalar yaparak (Kaya, 1993; akt. Şahin, Çek ve Zeytin, 2011) farklı ülkelerin eğitim denetimi sistemlerinin incelenmesi ve uygulamalarından çıkarımlar yapılması yararlı olabilir. Bu yarar eğitim sistemi içindeki birimler ve kişilerle birliktelik politika yapıcılarını da kapsayabilir. Bu temelde, özellikle denetim ile ilgili sistematik veriler sunan Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)’ne üye ülkelerin eğitim denetmenleri ve denetim süreçleri incelenebilir. Böylelikle çeşitli ülkelerin eğitim denetimi ile ilgili benzerlik ve farklılıkları ortaya konulabilir. Buna bağlı olarak da, sonuç alıcı kabul edilebilen uygulamalar farklı ülkelere de uygulamaya dahil edilebilir. Konu ile ilgili olarak alanyazında farklı ülkelerin denetim sistemlerini karşılaştıran çeşitli çalışmalar bulunmaktadır. Özten ve Hoşgörür (2019) Çek Cumhuriyeti, İngiltere, Finlandiya ve Türkiye’nin eğitim denetimi sistemlerini; Yalçın ve Ayan (2020) ise Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC), Türkiye ve İsveç’in eğitim ve eğitim denetimi sistemlerini; Hatipoğlu ve Ordu (2019) da Singapur, Litvanya, Dominik Cumhuriyeti ile Türkiye’nin eğitim denetimi sistemlerini; Katıtaş, Coşkun ve Turpçu (2019) ise seçilmiş bazı ülkelerin denetim sistemlerini karşılaştırmış ve Türkiye için önerilerde bulunmuştur.

Bu araştırmanın amacı, Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü’ne üye ülkelerin eğitim denetmenleri ve denetim süreçlerini karşılaştırmaktır. Bu amaç doğrultusunda da Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)’nde yer alan 18 ülkenin eğitim denetiminin yapılanması, eğitim denetimi kurumlarının adı ve ilişkili olduğu kurumlar, eğitim denetmenlerinin nüfusları temelinde hizmet ettikleri kitle oranı, eğitim denetimi yapılan okul türleri, eğitim denetmenlerinin sloganı, eğitim denetiminin dayanağı, denetim süresi, denetim sıklığı, eğitim denetmenlerinin diğer görev alanları, puanlama sistemi, eğitim denetimi bulgularının kullanımı, eğitim denetimi sonrası yapılanlar ve eğitim denetiminin amacı bakımından nasıl dağılım gösterdiğine ilişkin verilerin toplanması amaçlanmıştır. Araştırmada elde edilen bulguların eğitim politikacılarına ve uygulayıcılarına yol göstereceği ve Türkiye’de yapılacak eğitim denetimi sistemindeki düzenlemelere de katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın problem cümlesi; “Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü’ne üye ülkelerin eğitim denetmenleri ve denetim süreçlerinin karşılaştırılması nasıldır?” şeklindedir. Alt problemler ise: Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)’nde yer alan 18 ülke; eğitim denetiminin yapılanması, eğitim denetimi kurumlarının adı ve ilişkili olduğu kurumlar, eğitim denetmenlerinin nüfusları temelinde hizmet ettikleri kitle oranı, eğitim denetimi yapılan okul türleri, eğitim denetmenlerinin sloganı, eğitim denetiminin dayanağı, denetim süresi, denetim sıklığı, eğitim denetmenlerinin diğer görev alanları, puanlama sistemi, eğitim denetimi bulgularının kullanımı, eğitim denetimi sonrası yapılanlar ve eğitim denetiminin amacı bakımından nasıl bir nitelik göstermektedir?

Yöntem

Araştırma Deseni

Bu çalışma, araştırmanın problemine uygun olarak nitel araştırma desenlerinden biri olan “doküman inceleme” yöntemi kapsamında yürütülmüştür. Nitel araştırmanın seçilmesinin nedeni Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ) ülke profil raporlarını bütüncül olarak irdelemektir. Daha çok sosyal bilimlerde kullanılan nitel araştırmalar, ele alınacak konuyu derinlemesine incelemeyi (Bayyurt ve Seggie, 2018) ve “insana özgü bireysel özelliklerin farklı ve derin doğasına odaklanmayı” (Baltacı, 2019, s.369) amaçlayan, algı ve olayları doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya koyan (Yıldırım ve Şimşek, 2018) bir araştırma desendir. Nitel araştırmalar, disiplinler arası bütüncül bir bakış açısıyla araştırmanın problem durumunu yorumlayarak incelemeyi hedefler (Karataş, 2015). Özsoy (2001) “Eğitim ve Bilim” dergisinde yayınlanan makalesinde nitel araştırmayı; “görüşme, gözlem, doküman çözümlemesi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik bir sürecin izlendiği araştırma” olarak tanımlamıştır. Yıldırım (1999) ise nitel araştırmada teori oluşturmaya temel alan bir anlayışın olduğunu ve konuları bağlı oldukları çevre içerisinde araştırıp ve incelemenin belirginleştiğini söylemiştir. Doküman incelemesi ise yazılı ve elektronik belgelerin sistematik bir şekilde incelenmesi ve değerlendirilmesi sürecidir (Bowen, 2009). Bu yöntemin uygulanması beş aşamadan oluşmaktadır. Bunlar; dokümanlara ulaşma, dokümanların orijinalliğini kontrol etme, dokümanları anlama, veriyi analiz etme ve kullanma (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Bu bağlamda, Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)’nün yayınladığı ülke profil raporları doküman incelemesine uygun kaynaklar olarak görülmüş ve doküman incelemesinin aşamalarına göre analiz edilmiştir.

Çalışma Dokümanları

Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)'nün adresinde toplam 33 ülkenin profil raporu yer almaktadır. İçerik, biçim ve yayınlanma yılı ile ilgili bilgi eksikliği dikkate alındığında 6 ülkenin profil raporu araştırma kapsamına uygun bulunmadığından çalışma dokümanlarından çıkarılmıştır. Kalan 27 ülke için ise yıl sınırlandırılmasına gidilmiş; doküman çeşitliliği dikkate alınarak rapor yılı 2018 olan ülkelerin çalışmaya dahil edilmesiyle ulaşılan 18 ülkenin profil raporu incelenmiştir. Ayrıca, çalışma dokümanlarına ulaşılan ilgili web sitede (<https://www.sici-inspectorates.eu/Members/Inspection-Profiles>) Birleşik Krallık, Belçika ve Almanya'nın ülke profil raporlarının içerisinde bu ülkelerin eyalet ve bölgelerinin eğitim denetmenleri ve denetim sistemleri ile ilgili bilgilerin verildiği görülmüştür. Buna göre araştırmanın dokümanları (örnekleme), Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ) web sitesinde yer alan 33 ülkenin eğitim denetmenleri ile ilgili ülke profil raporlarından en kapsamlı olanları temelinde 18 ülkenin eğitim denetmenleri ve denetim süreçleri ile ilgili ülke profil raporlarından oluşmaktadır.

Veri Toplama Aracı ve Uygulama

Veriler doküman incelesi yoluyla araştırmacı tarafından toplanmıştır. Dokümanlar Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)'ne üye ülkelerin raporlarıdır. Sistemli bir yöntem olan doküman incelemenin (Wach, 2013), Forster (1995) tarafından geliştirilmiş doküman inceleme aşamaları şunlardır; dokümana ulaşma, orijinallik kontrol etme, dokümanı anlama, veriyi analiz etme ve veriyi kullanmadır (akt. Yıldırım ve Şimşek, 2018). Dokümanlara ulaşma aşaması itibarıyla bu araştırmanın belgeleri olan ülkelerin raporlarına web sitesinden ulaşılmıştır. İlgili sitede ülkelerin eğitim denetmenleri ve denetim sistemlerine dair bilgiler; ülke profil raporu, eğitim denetimi çerçevesi ve eğitim denetimi gibi farklı dokümanlar içinde sunulmuştur. Bu çalışmada kullanılan tüm bilgilere ülke profil raporlarından ulaşılmıştır. Belgeler (raporlar) örgütün resmi sitesinden yayındaki haliyle indirilmiş olduğundan orijinaldir. Dokümanları anlama aşamasında öncelikle ilgili ülke profil raporları detaylı olarak ve belirli bir sistem içinde incelenmiştir. Çalışma dokümanını analiz etmek için ise betimsel ve içerik analizi uygulanmıştır. Son olarak veriyi kullanma aşamasında belirlenen temalara göre uygun olan alıntılarla analiz desteklenmiş ve yorumlanmıştır. Bulgular yorumlanırken alanyazından da yararlanılmış, anlamlı ve tutarlı açıklamalarla desteklenmiştir.

Çalışmada kullanılacak ülkeler ve ülke kodları Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1: Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ) kapsamında incelenecek ülkeler ve ülke kodları

Ülkeler	Ülke kodları
1. Avusturya	AT
2. Çek Cumhuriyeti	CZ
3. Estonya	EE
4. Finlandiya	FI
5. Belçika (Flaman bölgesi)	BE
6. Fransa	FR
7. Almanya (Bavyera, Hamburg, Hessen ve Kuzey Ren-Vestfalya)	DE
8. İrlanda	IE
9. Litvanya	LT
10. Malta	MT
11. Karadağ	ME
12. Norveç	NO
13. Moldova Cumhuriyeti	MD
14. Portekiz	PT
15. Romanya	RO
16. Slovakya	SK
17. İsveç	SE
18. Birleşik Krallık (Galler)	UK

Verilerin Analizi

Çalışma dokümanını analiz etmek için betimsel ve içerik analizi uygulanmıştır. Verilerin önceden belirlenmiş temalara göre özetlenmesini içeren betimsel analiz (Özdemir, 2010) için veriler önceden belirlenmiş çerçeveye göre işlenmiş ve elde edilen bulgular tanımlanıp yorumlanmıştır. Bu kapsamda; eğitim denetimi yapılanması, denetmenlerin bağlı oldukları kurum, eğitim denetmenlerinin nüfusları temelinde hizmet ettikleri kitle oranı, denetim süresi ve denetim sıklığı ile ilgili verilerin analizinde betimsel analiz kullanılmıştır. Falkingham ve Reeves'ın, yayınların değerlendirilmesi için kullanılan yeni bir yöntem olarak ifade ettiği, metin içeriğinin niceliksel betimlemesinin ötesine geçerek, oluşturulan kategorilerle çıkarımlar yapmayı hedefleyen içerik analizi

(Yıldırım, 2015) için ise öncelikle, aşkınlık seviyesine gelinceye kadar okumalar yapılmış ve bu okumalar sonucunda tema, alt tema ve kodlara ulaşılmıştır. Bu süreçte ilk olarak doküman analizine temel olacak ifadeler belirlenmiş ve kodlanmıştır. Kodlardan alt tema ve temalara ulaşılarak bulgular şekillenmiştir. Verilerin bulguya dönüşmesinde anlaşılmayı kuvvetlendirmek için verileri sayısallaştırma yoluna gidilmiştir. 18 ülke profil raporunun detaylı incelemesi sonucunda “denetmenlerin diğer görev alanları” başlığı altında “insan odaklı diğer görevler” ve “kurum odaklı diğer görevler” olmak üzere iki tema ortaya çıkmıştır. İnsan odaklı diğer görevler teması altında “öğretmen ile ilgili” ve “okul yöneticileri ile ilgili” iki alt tema şekillenmiştir. Öğretmen ile ilgili alt temada; “öğretmenlere rehberlik yapma”, “yeni öğretmenlere mülakat yapma” ve “seminerler düzenleme” ile “öğretmen emekliliği ve eğitimi” kodlarına ulaşılmıştır.

Çalışmanın geçerliğini ve güvenilirliğini sağlamak için ise çeşitli teknikler kullanmakla birlikte değerlendirilen ülke raporlarının görüş birliğine dayalı olarak analiz edilmesine ve ayrıntılı raporlaştırılmasına dikkat edilmiştir. Uzman incelemesi ve meslektaş teyidi ile verilerin iç geçerliği (inandırıcılık) sağlanmıştır. Araştırma sürecinde yapılan işlemlerin ayrıntılı bir şekilde betimlenmesi ile de dış geçerlik (aktarılabirlik) sağlanmaya çalışılmıştır. Bu doğrultuda araştırmanın modeli, çalışma dokümanları, verilerin toplanması ve analizi ile bulguların nasıl düzenlendiği ayrıntılı bir biçimde aktarılmıştır. Diğer araştırmacıların talebi olursa veya gelecekte başka bir araştırmada karşılaştırma yapılması gerekirse diye araştırmanın ham verileri saklanmıştır. Böylece dış güvenilirlik (teyit edilebilirlik) artırılmaya çalışılmıştır. Araştırmanın güvenilirliğini artırmak amacıyla ayrıntılı alanyazın taraması yapılmış ve araştırma yöntemi ayrıntılı tanımlanmıştır. Ayrıca, veri kaynağı olarak, 38 üye ülke ve bölgesel koordinatörleriyle Avrupa’da eğitim ve eğitim denetimi ile ilgili kapsamlı sistematik veriye ulaşan ve verilerini karar alıcı yetkililerle de paylaşan kurumlardan biri olarak Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ) ülke profil raporlarının seçilmesiyle doküman güvenilirliği de sağlanmıştır.

Bulgular

Bu bölümde, araştırmadan elde edilen verilere bağlı kalınarak ortaya çıkan bulgulara yer verilmiştir. Çalışma bulguları araştırma soruları temel alınarak analiz edilmiştir. Bulgu ve yorumların ifade edilmesinde tema, alt tema ve kod eksenli sunum yapılmaya çalışılmıştır.

1. Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)’ne üye ülkelerin eğitim denetiminin yapılanması

Araştırma kapsamında yer alan 18 ülkenin 2018 yılına ait ülke raporları, eğitim denetiminin yapılanması açısından detaylı olarak incelenmiş, ilgili veriler Tablo 2’de sunulmuştur. Merkezi örgütlenmenin görüldüğü eğitim denetimleri merkezi, bölgesel temsilcileri de olan ülkelerin eğitim denetimi ise yerel olarak değerlendirilmiştir.

Tablo 2: *Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)’ne üye ülkelerin eğitim denetiminin yapılanması*

Ülkeler	Yapılanma (Merkezi/Yerel)	
	Merkezi	Yerel
Avusturya	+	+
Çek Cumhuriyeti	+	+
Estonya	+	-
Finlandiya	+	-
Belçika	+	-
Fransa	+	+
Almanya	+	+
İrlanda	+	-
Litvanya	+	-
Malta	+	-
Karadağ	+	-
Norveç	+	+
Moldova Cumhuriyeti	+	-
Portekiz	+	-
Romanya	+	-
Slovakya	+	+
İsveç	+	+
Birleşik Krallık	+	-
Toplam	18	7

Ülkelerin eğitim denetiminin yapılanmasının yer aldığı Tablo 2’de görüldüğü gibi 18 ülkede de merkezi yapılanma görülürken sadece 7 ülkede bölgesel yapılanma mevcuttur. Bu ülkeler; Avusturya, Çek Cumhuriyeti, Fransa, Almanya, Norveç, Slovakya ve İsveç’tir. Avusturya’da bölgesel okullar federal yönetimlerdeki kurullar tarafından denetlenir. Çek Cumhuriyeti’nde 14 bölge için ayrı denetim kurulları olsa da genel eğitim standartları

bölgeden bölgeye değişmez. Fransa’da 30 bölge için ayrı denetim kurulları vardır ve her biri bakanlığın bölgesel temsilcileri tarafından yönetilir. Almanya’da da denetim yapılanması bölgeseldir. Norveç’in eğitim denetiminde merkezi kural ve yasalar olmasına karşın bölgesel denetimler belediyeler tarafından yürütülmektedir. Eğitim denetiminde merkezi yasa ve kuralları uygulayan Slovakya’da ise; genel merkezi Bratislava’da olan denetim kurulu ile birlikte 8 bölgesel denetim kurulu daha vardır. İsveç’te de merkezi yasa ve düzenlemelerin yanında 5 bölgede daha ayrı denetim kurulları vardır.

2. Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)’ne üye ülkelerin eğitim denetimi kurumlarının adı ve ilişkili olduğu kurumlar

Araştırma kapsamında yer alan 18 ülkenin 2018 yılına ait ülke raporları, eğitim denetimi kurumlarının adı ve ilişkili olduğu kurumlar açısından detaylı olarak incelenmiş, ilgili veriler Tablo 3’te sunulmuştur

Tablo 3: *Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)’ne üye ülkelerin eğitim denetimi kurumlarının adı ve ilişkili olduğu kurumlar*

Ülkeler	Eğitim denetiminden sorumlu kurum	İlişkili olduğu kurum
Avusturya	Denetim Kurulu	Eğitim, Bilim ve Araştırma Bakanlığı
Çek Cumhuriyeti	Çek Okul Denetim Kurulu (CSI)	Eğitim, Gençlik ve Spor Bakanlığı
Estonya	Devlet Denetim Kurulu	Eğitim ve Araştırma Bakanlığı
Finlandiya	Finlandiya Eğitim Değerlendirme Merkezi (FINEEC)	Eğitim ve Kültür Bakanlığı
Belçika	Eğitim Denetimi Kurulu	Eğitim Bakanlığı bünyesindeki Eğitim ve Öğretimde Kalite Güvence Birimi
Fransa	Eğitim Yönetimi ve Araştırma Genel Müdürlüğü (IGAEN) ve Milli Eğitim Genel Denetleme Kurulu (IGEN)	Eğitim Bakanlığı
Almanya	Bavyera Kalite Ajansı, Hessen Öğretmen Eğitimi Akademisi	Eğitim Bakanlığı
İrlanda	Eğitim Denetimi Kurulu	Eğitim ve Beceriler Bakanlığı
Litvanya	Ulusal Eğitim Denetimi Kurulu	Eğitim ve Bilim Bakanlığı
Malta	Kalite Güvence Bölümü	Eğitim ve İstihdam Bakanlığı
Karadağ	Kalite Güvence Bölümü	Eğitim Bakanlığı
Norveç	Eğitim ve Öğretim Direktörlüğü	Eğitim ve Araştırma Bakanlığı
Moldova Cumhuriyeti	Genel Eğitim Değerlendirme Departmanı (ANACEC)	Eğitim, Kültür ve Araştırma Bakanlığı
Portekiz	Eğitim ve Bilim Denetimi (IGEC)	Eğitim Bakanlığı ve Bilim, Teknoloji ve Yüksek Eğitim Bakanlığı
Romanya	Romanya Üniversite Öncesi Eğitimde Kalite Güvencesi Ajansı (RAQAPE)	Eğitim Bakanlığı
Slovakya	Slovakya Okul Denetimi Kurulu	Eğitim Bakanlığı
İsveç	İsveç Okul Denetim Ajansı	Eğitim ve Araştırma Bakanlığı
Birleşik Krallık	Estyn	Bağımsız
Toplam	18	18

Ülkelerin eğitim denetimi kurumlarının adı ve ilişkili oldukları kurumların yer aldığı Tablo 3’te de görüldüğü gibi Birleşik Krallık (Galler) hariç diğer tüm ülkelerin eğitim denetmenleri, eğitim ve eğitimle ilişkili bakanlıklara

bağlıdır. Ayrıca, ülkelerin eğitim denetiminden sorumlu kurumları incelendiğinde; Litvanya, İrlanda, Belçika, Estonya ve Avusturya'nın özel bir eğitim denetimi kurum ismi olmadığı görülmüştür.

3. Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)'ne üye ülkelerin eğitim denetmenlerinin nüfusları temelinde hizmet ettikleri kitle oranı

Araştırma kapsamında yer alan 18 ülkenin 2018 yılına ait ülke raporları, eğitim denetmenlerinin nüfusları temelinde hizmet ettikleri kitle oranı açısından detaylı olarak incelenmiş, ilgili veriler Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4: Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)'ne üye ülkelerin eğitim denetmenlerinin nüfusları temelinde hizmet ettikleri kitle oranı

Ülkeler	Ülke Nüfusu	Denetmen Sayısı	Kişi başına düşen denetmen yüzdesi (%)
Avusturya	8,884,864	390	0,004
Çek Cumhuriyeti	10,702,596	246	0,002
Estonya	1,220,042	26	0,002
Finlandiya	5,587,442	60	0,001
Belçika	6,589,000	140	0,002
Fransa	68,084,217	2940	0,004
Almanya	38,494,274	684	0,001
İrlanda	5,224,884	142	0,002
Litvanya	2,711,566	200	0,007
Malta	460,891	10	0,002
Karadağ	607,414	21	0,003
Norveç	5,509,591	60	0,001
Moldova Cumhuriyeti	3,323,875	10	0,0003
Portekiz	10,263,850	240	0,002
Romanya	21,230,362	700	0,003
Slovakya	5,436,066	180	0,003
İsveç	10,261,767	650	0,006
Birleşik Krallık	3,152,879	62	0,001
Ortalama	5, 341,525	375	0,002

Ülkelerin eğitim denetmenlerinin nüfusları temelinde hizmet ettikleri kitle oranı ile ilgili bilgilerin yer aldığı Tablo 4'te görüldüğü gibi; 18 ülkenin 13'ü ortalama denetmen sayısı olan 375 ve altı sayıda eğitim denetmenine sahiptir, 5'i 375'ten fazla sayıda eğitim denetmenine sahiptir. 375'ten fazla sayıda denetmene sahip olan ülkeler: Avusturya, Fransa, Almanya, Romanya ve İsveç'tir. Ayrıca ülke nüfusları ile ilgili tabloda belirtilen sayılar Birleşik Krallık, Belçika ve Almanya hariç 2021 yılına ait güncel verilerdir (CIA, 2021). Galler için StatsWale (2020), Hesse ve Kuzey Ren-Vestfalya için NationsOnline (2013), Hamburg için CityPopulation (2020), Bavyera için EC. (2019) ve Flaman için Statistiekvlaanderen (2020) web siteleri kullanılmıştır. Tablo, kişi başına düşen denetmen yüzdesi açısından incelendiğinde ise; en çok yüzdeye sahip ülke 0,007 ile Litvanya iken en düşük yüzdeye sahip ülke 0,0003 ile Moldova Cumhuriyeti'dir. Ortalama denetmen yüzdesi (0,002) üzerinde sadece 7 ülke vardır. Bunlar; Avusturya, Fransa, Litvanya, Karadağ, Romanya, Slovakya ve İsveç'tir. Ortalama altında olan ülkeler ise 0,001 yüzde ile Finlandiya, Almanya, Norveç ve Birleşik Krallık'tır.

4. Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)'ne üye ülkelerin eğitim denetimi yapılan okul türleri

Araştırma kapsamında yer alan 18 ülkenin 2018 yılına ait ülke raporları, eğitim denetimi yapılan okul türleri açısından detaylı olarak incelenmiş, ilgili veriler Tablo 5'te sunulmuştur. Tabloda, eğitim denetimi yapılan okul türlerine ait tema, alt tema, kod ve bu kodların kapsadığı ifade sayılarına yer verilmiştir. Araştırma bulgularına göre ulaşılan kodlardan bazıları; okul öncesi/ kreş, ilkokul, ortaokul, lise ve üniversitedir. Bu kodlardan “genel eğitim seviyelerine göre” alt teması ve bu alt temadan da “okul ile ilgili” teması elde edilmiştir.

Tablo 5: *Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)'ne üye ülkelerin eğitim denetimi yapılan okul türleri*

Tem a	Alt Tema	Kod	n (ülkeler)
Okul ile ilgili	Genel eğitim seviyelerine göre	Okul öncesi/kreş	14 [FI, BE, FR, DE (Bavyera, Hamburg, Kuzey Ren Vestfalya),LT, MT, ME, NO, MD, PT, RO, SK, SE, UK]
		İlkokul	16 [AT, CZ, FI, EE, DE, IE, LT, MT, ME, NO, MD, PT, RO, SK, SE, UK]
		Ortaokul	16 [AT, CZ, FI, EE, DE, IE, LT, MT, ME, NO, MD, PT, RO, SK, SE, UK]
		Lise	6 [MD, PT, RO, SK, SE, UK]
		Üniversite	1 [PT]
	Okul türüne göre	Özel okul	10 [AU, EE, DE (Bavyera, Hamburg, Hesse), LT, MT, NO, MD, PT, SK, UK]
		Özel eğitim okulları	4 [AU, IE, SK, UK]
		Yetişkin ve akşam okulları	5 [AU, EE, BE, SE, UK]
		Meslek okulları	6 [AU, CZ, DE (Hamburg, Hesse, Kuzey Ren Vestfalya), ME, RO, UK]
		Dil kursları/okulları	1 [SK]
		Yurtdışı okulları	1 [DE (Kuzey Ren Vestfalya)]
		Kilise okulları	3 [DE (Kuzey Ren Vestfalya), MT, SK]
		Sanat okulları	1[BE]
		Tarım okulları	1 [IE]
		Yabancı dil yaz okulları	1 [IE]
	Diğerleri	Öğretmen eğitimi	1 [UK]
		Okul binaları	2 [CZ, SK]
		Okul rehberlik birimi	3 [CZ, DE(Bavyera), SK]
		Müfredat dışı aktiviteler	1 [UK]
		Okul sonrası aktiviteleri	2 [EE, SE]
		Evde öğretim	1 [BE]
		Eğitim merkezleri	1 [IE]
		Öğrenci yurtları	1 [ME]
Toplam ülke sayısı			18

Ülkelerin eğitim denetimi yapılan okul türleriyle ilgili bilgilerin bulunduğu Tablo 5 incelendiğinde; tüm ülkelerde ilkökul ve ortaokul düzeyinde denetimlerin olduğu görülmüştür. İlkokul ve ortaokul kodlarını ise okul öncesi/kreş ve özel okul kodları takip etmektedir. “Diğerleri” alt teması altında bulunan kodların kapsadığı ifade sayıları ise, “genel eğitim seviyelerine göre” ve “okul türüne göre” alt temaları ile karşılaştırıldığında daha az bulunmuştur.

5. Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)’ne üye ülkelerin eğitim denetmenlerinin sloganı

Araştırma kapsamında yer alan 18 ülkenin 2018 yılına ait ülke raporları, eğitim denetmenlerinin sloganı açısından detaylı olarak incelenmiş, ilgili veriler Tablo 6’da sunulmuştur. Tabloda eğitim denetmenlerinin sloganı bulgusuna ait tema, alt tema, kod ve bu kodların kapsadığı ifade sayılarına yer verilmiştir. Burada, eğitim denetmenlerinin sloganı ile anlatılmak istenen; ülkelerin eğitim denetimi kimliğini oluşturan düşüncelerin kolay hatırlanabilir biçimde ifade edilmesidir. Araştırma bulguları denetim sloganı var veya yok olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Buna göre, denetim sloganı olan ülkelerin bulgularından bazıları; herkes için eğitim, fırsat eşitliği ve iyi öğrenme kodlarıdır. Bu kodlardan “kapsam açısından” ve “faaliyet açısından” alt temaları ve bu alt temalardan da “öğrenci ile ilgili” teması oluşmuştur.

Tablo 6: Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)’ne üye ülkelerin eğitim denetmenlerinin sloganı

Denetim sloganı var/yok	Tema	Alt tema	Kod	n (ülkeler)
Var	Öğrenci ile ilgili	Kapsamı açısından	Herkes için eğitim	3 [AT, IE, ME]
			Fırsat eşitliği	1 [AT]
		Faaliyet açısından	İyi öğrenme	2 [IE, SK]
			İyi okul	1 [RO]
	Okul ile ilgili	Niteliği açısından	Kaliteli eğitim	4 [MD, ME, BE, DE (Hamburg)]
			Eğitimde başarı	1 [AT]
			İyi ve etkili denetim	3 [SK, MD, BE]
	Denetim ile ilgili	Niteliğe açısından	Öngörülü değerlendirme	1 [FI]
			Ulusal standartlara uyum	1 [MD]
Yok				10 [CZ, EE, FR,DE (Bavyera, Hesse, Kuzey Ren Vestfalya), LT, MT, NO, PT, SE,UK]
Toplam ülke sayısı				18

Ülkelerin eğitim denetmenlerinin sloganı ile ilgili bulguların yer aldığı Tablo 6 incelendiğinde 10 ülkenin sloganı olmadığı görülmüştür. Sloganı olan ülkeler arasında ise en çok “kaliteli eğitim” koduna ulaşılmıştır. Araştırma bulgularına göre; Moldova Cumhuriyeti, Karadağ, Belçika ve Almanya (Hamburg)’nın eğitim denetimi sloganlarında kaliteli eğitim kodu bulunmaktadır. “Kalite eğitim” kodunu ise “herkes için eğitim” kodu takip etmektedir.

6. Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)’ne üye ülkelerde eğitim denetiminin dayanağı

Araştırma kapsamında yer alan 18 ülkenin 2018 yılına ait ülke raporları, eğitim denetiminin dayanağı açısından detaylı olarak incelenmiş, ilgili veriler Tablo 7’de sunulmuştur. Tabloda eğitim denetiminin dayanağı bulgusuna ait tema, alt tema, kod ve bu kodların kapsadığı ifade sayılarına yer verilmiştir. Burada geçen dayanak ifadesi ile; kanunlar, yasalar, mevzuat ve raporlar gibi kurum olarak sorumlu tutuldukları belgeler ve bunlarla ilişkili eylemler anlatılmaktadır. Araştırma bulgularına göre; yürürlükteki mevzuat, yasal belgeler, politika belgeleri, yasal kanunlar ve yıllık faaliyet planları ulaşılan kodlardan bazılarıdır. Bu kodlardan “belge ile ilgili” alt teması ve bu alt temadan da “denetim öncesi” teması oluşmuştur.

Tablo 7: Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)'ne üye ülkelerde eğitim denetiminin dayanağı

Tema	Alt tema	Kod	n (ülkeler)
Denetim öncesi	Belge ile ilgili	Yürürlükteki mevzuat	6 [BE, DE(Kuzey Ren Vestfalya), MT, NO, MD, PT]
		Yasal belgeler	2[FR, BE]
		Politika belgeleri	1 [DE(Bavyera)]
		Yasal kanunlar	6 [BE, DE (Bavyera), ME, NO, RO, SK]
		Yıllık faaliyet planları	3 [IE, RO, UK]
Denetim sonrası	Belge ile ilgili	Kalite raporları	5 [AT, DE(Kuzey Ren Vestfalya), IE, ME, RO]
		Yıllık raporlar	9 [CZ, FI, FR, DE(Kuzey Ren Vestfalya), LT, ME, SK, SE, UK]
		Tematik raporlar	1 [CZ]
		Denetim raporları	2 [CZ, DE (Hesse)]
		Okul gelişim planları	1 [AT]
		Değerlendirme raporları	3 [EE, FI, RO]
		Yıllık performans sözleşmesi	1 [DE (Hamburg)]
	Kişiler ile ilgili	Toplantıya katılım	1 [AT]
		Bakanlığa bilgi aktarımı	1 [AT]
		Üst yönetici kontrolleri	1 [DE (Hamburg)]
Toplam ülke sayısı			18

Ülkelerin eğitim denetiminin dayanağı ile ilgili bulguların yer aldığı Tablo 7 incelendiğinde en fazla “yıllık rapor” koduna ulaşıldığı, ülkeler eğitim denetiminin dayanağı olarak çoğunlukla yıllık raporları ifade ettikleri görülmüştür. Araştırma bulgularına göre yıllık rapor kodunu; “yürürlükteki mevzuat” ve “yasal kanunlar” kodları takip etmektedir. Dayanak olarak en az ifade edilenler ise; politika belgeleri, tematik raporlar, okul gelişim planları, yıllık performans sözleşmesi, toplantıya katılım, bakanlığa bilgi aktarımı ve üst yönetici kontrolleridir. Bu kodlar da Avusturya, Almanya (Hamburg ve Bavyera) ve Çek Cumhuriyeti’nde bulunmaktadır.

7. Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)'ne üye ülkelerin eğitim denetmenlerinin denetim süresi

Araştırma kapsamında yer alan 18 ülkenin 2018 yılına ait ülke raporları, eğitim denetmenlerinin denetim süresi açısından detaylı olarak incelenmiş, ilgili veriler Tablo 8’de sunulmuştur. İncelenen raporlarda tam gün olarak verilen denetim sürelerinin dışında, aralık olarak verilen denetim sürelerinden maksimum olanı alınmış, yarım gün olarak ifade edilen süreler ise en yakın değere yuvarlanmıştır.

Tablo 8: *Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)'ne üye ülkelerin eğitim denetmenlerinin denetim süresi*

Ülkeler	Denetim süresi (max. gün)
Avusturya	2
Çek Cumhuriyeti	5
Estonya	4
Finlandiya	Veri yok
Belçika	5
Fransa	1
Almanya	5
İrlanda	5
Litvanya	5
Malta	5
Karadağ	3
Norveç	2
Moldova Cumhuriyeti	3
Portekiz	5
Romanya	2
Slovakya	14
İsveç	3
Birleşik Krallık	14
Ortalama denetim süresi	5

Ülkelerin eğitim denetmenlerinin denetim sürelerinin yer aldığı Tablo 8’de görüldüğü gibi incelenen ülkelerin ortalama denetim süresi 5 gündür. Denetim süresi 5 günden daha fazla olan ülke sayısı 2’dir. Bunlar; Slovakya ve Birleşik Krallık’tır ve maksimum denetim süreleri 14 gündür. Slovakya’da eğitim denetimi, okul büyüklüğü ve denetim türüne bağlı olmakla birlikte 5 ile 14 gün, Birleşik Krallık (Galler)’ta ise okul seviyesi ve büyüklüğüne göre değişmekle birlikte 1 ile 14 gün arasında sürmektedir. Finlandiya’nın denetim süresi ile ilgili bilgisine ulaşılamamıştır. Almanya’nın denetim süresi için ise Bavyera, Hesse, Hamburg ve Kuzey Ren Vestafalya’nın ortalaması alınmıştır. Tablodaki denetim sürelerine bakıldığında ülkelerin eğitim denetimi süresi açısından çoğunlukla benzerlik gösterdiği görülmüştür.

8. Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)’ne üye ülkelerin eğitim denetmenlerinin denetim sıklığı

Araştırma kapsamında yer alan 18 ülkenin 2018 yılına ait ülke raporları, eğitim denetmenlerinin denetim sıklığı açısından detaylı olarak incelenmiş, ilgili veriler Tablo 9’da sunulmuştur

Tablo 9: Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)'ne üye ülkelerin eğitim denetmenlerinin denetim sıklığı

Ülkeler	Denetim sıklığı (kaç yılda bir)
Avusturya	Yılda 2 kez
Çek Cumhuriyeti	6 yılda bir kez
Estonya	Gerektiğinde
Finlandiya	Veri yok
Belçika	6 yılda bir kez
Fransa	5 yılda bir kez
Almanya	5 yılda bir kez
İrlanda	Her yıl
Litvanya	7 yılda bir kez
Malta	5 yılda bir kez
Karadağ	4 yılda bir kez
Norveç	Veri yok
Moldova Cumhuriyeti	5 yılda bir kez
Portekiz	Veri yok
Romanya	5 yılda bir kez
Slovakya	5 yılda bir kez
İsveç	3 yılda bir kez
Birleşik Krallık	7 yılda bir kez
Ortalama denetim sıklığı	5 yılda bir kez

Ülkelerin eğitim denetmenlerinin denetim sıklığının yer aldığı Tablo 9'da görüldüğü gibi ortalama denetim sıklığı 5 yılda birdir. Denetim sıklığı 5 yılda birden fazla olan ülke sayısı 4'tür. Bunlar; Çek Cumhuriyeti, Belçika, Litvanya ve Birleşik Krallık'tır. Finlandiya, Norveç ve Portekiz'in denetim sıklığı bilgisine ulaşamamıştır. Estonya'da ise denetimlerin, öğrenci başarılarında düşüş, okuldan atılan yada sınıf tekrarı yapan öğrenci sayısındaki artış gibi eğitim standartlarının altında sonuçlar elde edildiği durumlarda gerçekleştiğinin bilgisine ulaşılmış, nicel veri bulunamamıştır. Avusturya'nın eğitim denetimi sıklığının ise yılın başında ve sonunda olmak üzere yılda 2 kez olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Buna göre; incelenen ülkelerde eğitim denetiminin genellikle 5 yılda bir kez yapıldığı ve ülkelerin eğitim denetimi sıklığının yaklaşık olarak birbirlerine benzer olduğu görülmüştür.

9. Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)'ne üye ülkelerin eğitim denetmenlerinin diğer görev alanları

Araştırma kapsamında yer alan 18 ülkenin 2018 yılına ait ülke raporları, eğitim denetmenlerinin diğer görev alanları açısından detaylı olarak incelenmiş, ilgili veriler Tablo 10'da sunulmuştur. Tabloda eğitim denetmenlerinin diğer görev alanları bulgusuna ait tema, alt tema, kod ve bu kodların kapsadığı ifade sayılarına yer verilmiştir. Araştırma bulguları eğitim denetmenlerinin diğer görev alanları var veya yok olmak üzere iki gruba ayrılmıştır. Buna göre, diğer görev alanı olan eğitim denetmenleri ile ilgili ulaşılan kodlardan bazıları; pedagojik rehberlik yapma, öğretmen emekliliği ve eğitimi, yeni öğretmene mülakat yapma ve yeni öğretmenlere seminerler düzenlemedir. Bu kodlardan "öğretmen ile ilgili" alt teması, bu alt temadan ise "insan odaklı" teması oluşturulmuştur.

Tablo 10: Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)'ne üye ülkelerin eğitim denetmenlerinin diğer görev alanları

Var/yok	Tema	Alt tema	Kod	n (ülkeler)
Var	İnsan odaklı	Öğretmen ile ilgili	Pedagojik rehberlik yapma	2 [AT, BE]
			Öğretmen emekliliği ve eğitimi	1[FR]
			Yeni öğretmenlere mülakat yapma	1 [SK]
			Yeni öğretmenlere seminerler düzenleme	1 [MT]
		Okul yöneticileri ile ilgili	Okul yöneticilerinin eğitimi	1[FR]
			Okul yöneticilerinin seçimi ve işe alınması	2 [AT, LT]
		Okul ile ilgili	Şikâyet inceleme	10 [AT, CZ, EE, FR, MT, ME, NO, PT, SK, SE]
			Sınavlarla ilgili incelemeler	2 [FR, DE (Bavyera)]
			Eğitim aktivitelerine ait verileri izleme	1 [EE]
			Bağımsız okul başvurularını değerlendirme	1 [SE]
			Okuldan ayrılma başvurularını değerlendirme	1 [SK]
			İyi uygulamaların paylaşımı için seminerler düzenleme	1 [MT]
	Kurum odaklı	Bakanlık ile ilgili	Stratejik planlama ve koordinasyon	1 [AT]
			Uluslararası anlaşmaların gerçekleştirilmesi (PISA, TIMSS, TALIS vb.)	1 [CZ]
			Sertifika inceleme	1 [BE]
			Okulla ilgili temyiz duruşmalarına katılma	1 [IE]
			Eğitim politikalarının analizi	2 [LT, BE]
			Politika yapıcılara ve bakanlığa tavsiyeler hazırlama	5 [FR, IE, SK, UK, FI]
			Reformların etkililiğini değerlendirme	1 [FR]
			Programların etkililiğini değerlendirme	1 [DE(Hesse)]
			Müfredat geliştirme ile ilgili komisyona katılma	1 [ME]
			Eğitim faaliyetlerine katılma	1 [MD]
Yok				3 [FI, DE (Hamburg, Kuzey Ren-Vestfalya), RO]
Toplam ülke sayısı				18

Ülkelerin eğitim denetmenlerinin diğer görev alanlarının verildiği Tablo 10 incelendiğinde; eğitim denetmenlerinin diğer görev alanı olarak en çok “şikâyet inceleme” görevlerinin olduğu görülmektedir. Şikâyet inceleme diğer görevini ise “politika yapıcılara ve bakanlığa tavsiyeler hazırlama” görevi takip etmektedir. Ayrıca Finlandiya, Almanya (Hamburg, Kuzey Ren-Vestfalya) ve Romanya’nın eğitim denetmenlerinin diğer görev alanları bulunmamaktadır.

10. Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)’ne üye ülkelerin eğitim denetmenlerinin puanlama sistemi

Araştırma kapsamında yer alan 18 ülkenin 2018 yılına ait ülke raporları, eğitim denetmenlerinin puanlama sistemi açısından detaylı olarak incelenmiş, ilgili veriler Tablo 11’de sunulmuştur. Tabloda eğitim denetmenlerinin puanlama sistemi bulgusuna ait puanlanan birim, ülkeler ve ülke sayılarına yer verilmiştir.

Tablo 11: *Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)’ne üye ülkelerin eğitim denetmenlerinin puanlama sistemi*

Puanlama Sistemi	Puanlanan birim	n (ülkeler)
Var	Özel okullar	1 [CZ]
	Öğretmenler	1 [FR]
	Okullar	1 [MD]
	Tekrar (yinelenen) değerlendirilmede	1 [RO]
Yok		6[AT, EE, LT, MT, PT, SE]
Ölçek kullanımı		7 [BE, DE (Bavyera, Hamburg, Kuzey Ren-Vestfalya), IE, ME, NO, SK, UK]
Toplam		17

Ülkelerin eğitim denetmenlerinin puanlama sistemi ile ilgili bulguları içeren Tablo 11 incelendiğinde; sadece 4 ülkede puanlama sisteminin olduğu ve puanlamanın farklı birimler için kullanıldığı bulgusuna ulaşılmıştır. Bu ülkeler; Çek Cumhuriyeti, Fransa, Moldova Cumhuriyeti ve Romanya’dır. Ayrıca, 6 ülkenin puanlama sisteminin olmadığı ve 7 ülkenin de puanlama yerine ölçek kullandığı görülmüştür. Finlandiya’nın ise puanlama sistemi ile ilgili verisine ulaşılamamıştır.

11. Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)’ne üye ülkelerin eğitim denetimi bulgularını kullanımı

Araştırma kapsamında yer alan 18 ülkenin 2018 yılına ait ülke raporları, eğitim denetimi bulgularını kullanımı açısından detaylı olarak incelenmiş, ilgili veriler Tablo 12’de sunulmuştur. Burada bulgu kullanımı ile anlatılmak istenen; eğitim denetiminde elde edilen bulguların ne için kullanıldığıdır. Tabloda eğitim denetimi bulgularını kullanımı bulgusuna ait tema, alt tema, kod ve bu kodların kapsadığı ifade sayılarına yer verilmiştir. Araştırma bulgularından elde edilen kodlardan biri “öğretmen eğitimi için” kodudur. Bu koddan “öğretmen gelişimi” alt teması ve bu alt temadan da “öğretmen” teması oluşturulmuştur.

Tablo 12: Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)'ne üye ülkelerin eğitim denetimi bulgularını kullanımı

Tema	Alt tema	Kod	n (ülkeler)
Öğretmen	Öğretmen gelişimi	Öğretmen eğitimi için	2 [EE, ME]
Okul yöneticisi	Müdür gelişimi	Müdür eğitimi için	1 [EE]
		Denetmen toplantıları için	1 [AT]
		Bir araya gelerek sonuçları tartışmak için	1 [AT]
		Bilgi paylaşımı için	1 [AT]
		Ortak strateji geliştirmek için	1 [AT]
	Faaliyet açısından	İyi uygulamaların yayılımı için	2 [EE, UK]
Bakanlık		Eğitim yasaları ile ilgili karar alımı için	2 [EE, FI]
		Eğitim yasalarındaki gerekli değişikliklerin tanıtımı için	1 [EE]
		Denetim sonuçları ile ilgili sunum, seminer, workshop için	1 [CZ]
	Belge açısından	Rapor yayınlamak için	15 [CZ, BE, FR, DE, IE, LT, MT, NO, MD, PT, RO, SK, SE, UK, FI]
Toplam ülke sayısı			18

Ülkelerin eğitim denetimi bulgularını kullanımı ile ilgili Tablo 12 incelendiğinde ülkelerin neredeyse tamamında “rapor yayınlamak için” koduna ulaşılmıştır. Rapor yayınlamanın eğitim denetimindeki yeri ve sıklığına bakıldığında da bu durum beklenen bir sonuçtur. “Rapor yayınlamak için” kodunun dışındaki kodların kapsadığı ifade sayıları ise yaklaşık olarak aynıdır.

12. Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)'ne üye ülkelerde eğitim denetimi sonrası yapılanlar

Araştırma kapsamında yer alan 18 ülkenin 2018 yılına ait ülke raporları, eğitim denetimi sonrası yapılanlar açısından detaylı olarak incelenmiş, ilgili veriler Tablo 13'te sunulmuştur. Tabloda eğitim denetimi sonrası yapılanlar bulgusuna ait tema, alt tema, kod ve bu kodların kapsadığı ifade sayılarına yer verilmiştir. Araştırma bulgularından elde edilen kodlardan bazıları; okulları kapatma, fon desteğinin çekilmesi ve okul bütçesini yöneten yetkilinin görevine ara verilmesidir. Bu kodlardan “okul sürdürülebilirliği” alt teması, bu ve diğer alt temaların birleşimiyle de “okul” teması oluşturulmuştur.

Tablo 13: Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)'ne üye ülkelerde eğitim denetimi sonrası yapılanlar

Tema	Alt tema	Kod	n (ülkeler)
Okul	Okul yöneticisi	Okul hedeflerini ve amaçlarını belirleme	2 [AT, DE (Bavyera, Hesse, Kuzey ren vestfalya)]
		Okul yöneticilerinin işte çıkarılması	2 [CZ, UK]
		Okul yöneticisinin yerinin değiştirilmesi	1 [UK]
		Okul yöneticisine tavsiyelerde bulunma	7 [EE, BE, IE, SK, UK, MT, FI]
		Belirli sürede düzeltme isteme	2 [NO, SK]
		Mesleki gelişim planı uygulama	2 [FR, DE (Hamburg)]
	Okul sürdürülebilirliği	Okulları kapatma	6 [EE, NO, SE, RO, UK, CZ]
		Fon desteğinin çekilmesi	2 [NO, SE]
		Okul bütçesini yöneten yetkilinin görevine ara verilmesi	1 [UK]
	Okul başarısı	Geçmiş yılların okul başarısını analiz etme, gelecek yıl için tavsiyelerde bulunma	3 [AT, SK, UK]
		Okulların partner olması ve paylaşım yapması	2 [PT, UK]
		Rehberlik yapma	3 [MT, IE, UK]
		Kalite gelişim planı oluşturma	1 [ME]
	Okul denetimi	Tekrar denetim	2 [DE (Hamburg), SE]
		Eylem planı, ilerleme raporu veya vaka çalışması isteme	4 [IE, MT, SE, UK]
		Daha yakından izleme	4 [PT, SK, IE, MT]
		İcra heyeti atama	1 [UK]
		Para cezası	1 [EE]
Toplam ülke sayısı			18

Eğitim denetimi sonrası yapılanlar ile ilgili verilerin yer aldığı Tablo 13 incelendiğinde; en çok “okul yöneticisine tavsiyelerde bulunma” koduna ulaşılmıştır. Estonya, Belçika, İrlanda, Slovakya, Birleşik Krallık, Malta ve Finlandiya olmak üzere 7 ülkede okul yöneticisine tavsiyelerde bulunma kodu bulunmaktadır. Okul yöneticisine tavsiyelerde bulunma kodunu ise “okulları kapatma” kodu takip etmektedir. Estonya, Norveç, İsveç, Romanya, Birleşik Krallık ve Çek Cumhuriyeti olmak üzere 6 ülkede okulları kapatma kodu bulunmaktadır. Okul yöneticisinin yerinin değiştirilmesi, okul bütçesini yöneten yetkilinin görevine ara verilmesi, kalite gelişim planı oluşturma, icra heyeti atama ve para cezası ise sadece birer ülkede bulunarak en az ulaşılan kodlar olmuştur. Bu kodların bulunduğu ülkeler de; Birleşik Krallık, Karadağ ve Estonya’dır.

13. Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)'ne üye ülkelerde eğitim denetimi amacı

Araştırma kapsamında yer alan 18 ülkenin 2018 yılına ait ülke raporları, ülkelerin eğitim denetimi amacı açısından detaylı olarak incelenmiş, ilgili veriler Tablo 14’te sunulmuştur. Tabloda eğitim denetimi amacı bulgusuna ait tema, kod ve bu kodların kapsadığı ifade sayılarına yer verilmiştir. Araştırma bulgularından elde edilen kodlardan bazıları; okulları hesap verebilir tutmak, standart ve normları uygulamak ve güçlendirmek, kurumlara güven vermek, uluslararası kurumlarla iş birliği yapmak, gerekli önlemleri almaktır. Bu kodlardan da “denetimin gelişimi” temasına ulaşılmıştır.

Tablo 14: Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)'ne üye ülkelerde eğitim denetimi amacı

Tema	Kod	n (ülkeler)
Okul gelişimi	İyi uygulamaların yayılımını sağlamak	1 [IE]
	Uzmanlara tavsiyeler vermek	2 [EE, UK]
	Kanun hazırlamak	1 [EE]
	Hükümet yetkililerini bilgilendirmek	5 [AT, NO, PT, UK, DE (Bavyera, Hamburg)]
	Etkinlikler planlama ve koordine etmek	2 [EE, RO]
	Okul kalitesini arttırmak	6 [BE, MD, SK, SE, UK, LT]
	Eğitim sisteminin kapasitesini geliştirmek	1 [SK]
	Okulları eğitim kalitesinden sorumlu tutmak	2 [IE, UK]
	Okullara rehberlik yapmak	2 [DE (Hesse), NO]
	Okullar arası iş birliğini sağlamak	1 [SK]
	Okul gelişimini cesaretlendirmek	3 [AT, IE, RO]
	Okullarla ilişkileri geliştirmek	4 [BE, SK, MD, FR]
Denetimin gelişimi	Güncel bilgilerle eğitimi geliştirmek	2 [FI, UK]
	Okulları hesap verebilir tutmak	3 [DE (Bavyera, Hesse, Hamburg), ME, UK]
	Standart ve normları uygulamak ve güçlendirmek	4 [DE (Bavyera, Hamburg), IE, NO, UK]
	Kurumlara güven vermek	2 [BE, SK]
	Uluslararası kurumlarla iş birliği yapmak	1 [EE]
	Gerekli önlemleri almak	2 [ME, RO]
Toplam ülke sayısı		18

Ülkelerin eğitim denetimi amacıyla ilgili verilerin yer aldığı Tablo 14 incelendiğinde; en fazla “okul kalitesini” arttırmak koduna ulaşılmıştır. Okul kalitesini arttırmak kodu; Belçika, Moldova Cumhuriyeti, Slovakya, İsveç, Birleşik Krallık ve Litvanya’da bulunmaktadır. Okul kalitesini arttırmak kodunu ise “hükümet yetkililerini bilgilendirmek” kodu takip etmekte ve Avusturya, Norveç, Portekiz, Birleşik Krallık ile Almanya (Bavyera, Hamburg)’ da bulunmaktadır. İyi uygulamaların yayılımını sağlamak, kanun hazırlamak, eğitim sisteminin kapasitesini geliştirmek, okullar arası iş birliğini sağlamak ve uluslararası kurumlarla iş birliği yapmak kodları ise sadece birer ülkede bulunarak en az ulaşılan kodlar olmuştur. Bu kodların bulunduğu ülkeler de; İrlanda, Estonya ve Slovakya’dır.

Tartışma, Sonuç Ve Öneriler

Araştırmamızın bu bölümünde analizlerden elde edilen tema, alt tema ve kodlara ait bulgulardan çıkarılan sonuçlar alanyazın temelinde açıklanmış, bu sonuçlardan yola çıkarak da araştırmacı ve uygulayıcılara sunulabilecek önerilere yer verilmiştir.

Tartışma

Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)’ne üye ülkelerin eğitim denetiminin yapılanması ile ilgili bulgular, verilen ülkelerde merkezi örgütlenmenin ön planda olduğunu, bunun yanında yerel örgütlenmenin de görüldüğünü ortaya çıkarmıştır. Konu ile ilgili olarak, Hanushek ve Woessmann (2007) da, hesap verilebilirliğin dikkate alınarak, bölgesel karar alıcı ve otoritelerin eğitim üzerinde söz sahibi olmasının okul gelişimini güçlendirdiğini ifade etmiştir. Yapılan çalışmalar; yerel yapılanmanın görüldüğü Fransa, Almanya ve Norveç gibi

gelişmiş ülkelerde yerel yönetimlerin denetimde daha etkili olduğunu göstermiştir (Çiçek Sağlam ve Aydoğmuş, 2016). Yerel yönetimlerle görev dağılımı ve sonucunda azalan iş yükü düşünüldüğünde denetimde etkililik ve verimliliğin artması da beklenen bir sonuçtur. Merkezîyetçi bir yapının görüldüğü Türkiye’de de, bölgesel ihtiyaçların etkili bir şekilde karşılanabilmesi için yerel yönetimlere söz hakkı verilmesi gerekir (Ünal ve Çolak, 2005). Kel ve Akın’a (2021) göre de yerelde denetim anlayışının yerini merkezden denetim anlayışına bırakması, denetim sisteminde gelişimden çok uzak bir noktaya doğru gidişi çağrıştırmaktadır. Karaküçük (2010) ise yaptığı bir çalışmada, merkezîyetçi yapıyla bölgesel sorunların bilincinde olmadan yanlış kararlar alma riskinin yüksek olduğu ilköğretim müfettişleri tarafından ifade edilmiştir. Bu sebeple gelişmiş birçok ülkede devletin eğitim üzerindeki denetim yetkisinin, ulusal organlardan bölgesel organlara doğru yön değiştirdiği görülmektedir (Bacharach, 1990:2; Boyd, 1990:42; Cafoğlu, 1996:48; akt. Gülşen ve Gökyer, 2016; Çiçek Sağlam ve Aydoğmuş, 2016). Bu araştırmalardan da, alanyazının denetimde yerel yapılanmanın daha sağlıklı bir denetim yapısına gönderme yaptığı anlaşılmaktadır.

Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)’ne üye ülkelerin eğitim denetimi kurumlarının adı ve ilişkili olduğu kurumlarla ilgili bulgulara bakıldığında; neredeyse tüm ülkelerin eğitim denetmenlerinin, eğitim ve eğitimle ilişkili bakanlıklara bağlı olduğu ve bazı ülkelerin bir eğitim denetimi kurum ismi olmadığı görülmüştür. Birleşik Krallık (Galler)’ta ise eğitim denetiminden sorumlu kurum olan “Estyn” Galler Hükümetinden bağımsızdır. Kurum denetim konusu bakımından Galler hükümetinden tamamen bağımsız olmasına karşın gerekli görülürse hükümet politikalarının etkisi hakkında rapor hazırlayabilme yetkisine sahiptir (EURYDICE, 2021). Türkiye’de de denetim faaliyetlerini yürüten Teftiş Kurulu Başkanlığı, doğrudan Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlıdır (MEB, 2020). Böylece Türkiye ve Dünya’da eğitim denetimi kurumlarının adı ve ilişkili olduğu kurumlar konusunda ortak bir eğilim olduğu söylenebilir.

Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)’ne üye ülkelerin eğitim denetmenlerinin nüfusları temelinde hizmet ettikleri kitle oranı ile ilgili bulgulara bakıldığında; eğitim denetmeni sayılarının çoğunlukla ülke büyüklükleri ile orantılı olduğu ve kişi başına düşen denetmen yüzdesi açısından ise denetmen sayılarının yetersiz olduğu görülmüştür. Bu bulguyla paralel olarak alanyazında da eğitim denetmeni sayılarının az olduğu ifade eden birçok çalışma bulunmaktadır (Memduhoğlu, 2012; Gündüz ve Can, 2013; Kayıkçı ve Şarlak, 2013; Şahin ve Çek, 2011; Çelebi, Övür ve Eravcı, 2017; MEB, 2010). Bu çalışma ve alanyazın; eğitimin denetimi ile ilgili olarak genel anlamda birçok ülkenin nicel bir yetersizlik içinde olduğuna işaret etmektedir.

Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)’ne üye ülkelerin eğitim denetimi yapılan okul türleri ile ilgili bulgular ilköğretim ve ortaokul düzeyinde denetimlerin ağırlıkta olduğunu, müfredat dışı aktiviteler, sanat ve tarım okulları gibi okul türleri ve diğer alanların denetiminde ise eksiklikler olduğunu göstermektedir. Blok ve Karsten (2011) de, okulda eğitime alternatif olan ve gittikçe büyüyen evde eğitimin denetimine yeterince önem verilmediğini ifade etmiştir. Ayrıca, eğitim içeriği ve seviyesinin yanında; okul binaları ve ders materyalleri gibi eğitim sisteminin bir parçası olan fiziksel alan ve araçların denetimine de önem verilmesi eğitim sisteminin bütünlüğü açısından gereklidir. Bu konu ile ilgili olarak; 2012 yılında İç Mekan Kirlenmelerinin Sağlık Etkileri (HITEA) projesi kapsamında Finlandiya, Hollanda ve İspanya’da bulunan okul binalarındaki küf ve rutubet ile bunların sağlık üzerine uzun dönemli etkileri araştırılmış, öğretmen ve öğrencilerin solunum sistemi sağlığı dikkate alınarak hastalık durumları kontrol edilmiştir. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre, okullardaki havalandırma koşulları ile kullanılan temizlik maddelerinin solunum sistemi üzerindeki etkisine dikkat edilmesi gerektiğine vurgu yapılmıştır (Peitzsch, Sulyok, Täubel, Vishwanath, Krop, Borràs-Santos, Hyvärinen, Nevalainen, Krska ve Larsson, 2012). Alanyazının da, temel eğitimin yanında, eğitim sistemi içindeki diğer bileşenlerin denetimine dikkat çekmesi, bu çalışma sonuçlarının alanyazın ile paralel nitelikte olduğunu göstermektedir.

Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)’ne üye ülkelerin eğitim denetmenlerinin sloganı ile ilgili bulgulara bakıldığında “kaliteli eğitim” kodunun ön planda olduğu görülmüştür. Eğitim denetiminin nihai amacının eğitim uygulamaları ve sonuçlarının geliştirilmesi olduğu düşünüldüğünde “kaliteli eğitim” kodu beklenen bir sonuç gibi durmaktadır. Konu ile ilgili olarak eğitimde başarı sonuçlarına göre üst sıralarda yer alan Singapur’da da mükemmel okullar akademik başarılarıyla ön planda olan değil, kaliteli ve bütünsel bir eğitim sağlayabilen okullar olarak ifade edilmekte ve kaliteli eğitim gelecek için bir yatırım olarak görülmektedir (Ng ve Chan, 2008). Kanada’da da ise kaliteli eğitim okul müdürlerinin misyonları arasında yer almaktadır (CAP, 2018). Kaliteli eğitimle ilişkili olarak eğitim denetimi de yüksek standartlar göz önünde bulundurarak yapılmalıdır (Mortimore, 1998; akt. Obiweluzorl, Momoh ve Ogbonnaya, 2013). Bu sebeple kaliteli eğitimin sağlanmasında eğitim denetiminin yeri büyüktür. Ayrıca, eğitimde standartların yükselmesi de sadece fiziki şartlar değil öğretmen yetiştirme programlarının da iyileştirilmesi ve denetim sürecinin doğru yönetilmesiyle mümkün olmaktadır (UNESCO, 2007). Kaliteli eğitim üzerinde okul denetiminin etkisi de; standartlar ve normlar, beklentileri belirleme, öz değerlendirme, daha iyi öğretmen ve öğrenme değişkenleri ile değişmektedir (Gustafsson, Ehren, Conyngham, McNamara ve Altrichter, 2015). Eğitim denetiminin nihai amacının eğitim uygulamaları ve sonuçlarının geliştirilmesi olduğu düşünüldüğünde “kaliteli eğitim” sloganının beklenen bir sonuç olduğu söylenebilir.

Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)'ne üye ülkelerde eğitim denetiminin dayanağı ile ilgili bulgulara bakıldığında yıllık raporlara vurgu yapıldığı görülmüştür. İngiltere'de bağımsız bir eğitim denetimi kurulu olan Ofsted (2021) denetim raporlarını doğrudan Parlamento'ya sunar ve rapor yayınlamada amaç politika yapıcılarını bilgilendirmek ve eğitim ve öğretimin kalitesini arttırmaktır. Türkiye'de eğitim denetiminde raporlama ise diğer bazı uygulamaların eksik kalmasına neden olmaktadır. Denetmenler genel olarak eksik ve yanlışlıkları raporlamakta fakat bu sorunların çözümü konusunda yetersiz kalmaktadırlar (Memduhoğlu, 2012). Buna göre; ülkelerin eğitim denetimi içerisinde yer alan eylemlerden yıllık rapor yayınlamaya daha çok önem verdikleri, bu durumun ise Türkiye'de olduğu gibi bazı olumsuzluklara yol açabildiği söylenebilir.

Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)'ne üye ülkelerde eğitim denetmenlerinin denetim süresi ile ilgili bulgular, denetim için ayrılan ortalama sürenin 5 gün olduğunu ortaya çıkarmıştır. Denetim uygulamaları ve denetim sonrası faaliyetler göz önüne alındığında bu süre yetersiz bulunmuştur. Güven'in (2009) çalışmasında da denetim için ayrılan sürenin yetersizliği Bakanlık Müfettişlerinin önemli gördüğü sorunlar arasında üst sırada yer almaktadır. Sabancı ve Ömeroğlu'nun (2013) çalışmasında ise öğretmenler mesleki gelişimleri için denetime ayrılan sürenin yetersiz olduğunu ve bu sebeple de gelişim ihtiyaçlarının karşılanamadığını ifade etmişlerdir. Denetim için ayrılan sürenin az olmasını, denetmen sayısının yetersiz olması ve fazla iş yüküne bağlayan Kayıkçı ve Şakar'ın (2013) çalışmasında yer alan katılımcılar bu durumu, denetimi zayıflatan önemli bir unsur olarak ifade etmişlerdir. Çelebi, Övür ve Eravcı'nın (2017) çalışmasına gönüllü olarak katılan eğitim denetmenleri ve Dağlı'nın (2005) çalışmasına katılan ilköğretim denetmenleri de eğitim denetiminde zaman ve süre sıkıntısı yaşadıklarını dile getirmişlerdir. MEB'in (2010) yaptığı çalışmada da eğitim denetmenlerinin istenilen düzeyde rehberlik yapamamalarının nedenleri arasında denetim için ayrılan sürenin yetersiz olduğu bulunmuştur. Alanyazında da görüldüğü üzere, eğitim denetiminde süre yetersizliği, üzerinde oldukça durulan bir sorundur. Bu araştırmanın sonucu da alanyazını doğrular niteliktedir.

Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)'ne üye ülkelerde eğitim denetmenlerinin denetim sıklığı ile ilgili bulgular, eğitim denetiminin genellikle 5 yılda bir kez yapıldığını ortaya çıkarmıştır. Eğitim denetiminin nihai amacı olan eğitim kalitesinin artırılması ve elde edilen başarıların devamlılığı için bu sürenin çok uzun olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Lyimo'nun (2015) yaptığı çalışma sonucunda da eğitim denetimi sıklığı ile akademik başarı arasında doğru orantı olduğu bulunmuş; daha çok denetlenen okulların akademik gelişimlerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, eğitim denetimi sıklığının az olması ve bunun sonucunda yaşanan olumsuzluklarla ilgili birçok çalışma bulunmaktadır. Şanlı, Altun ve Tan'ın (2015) çalışmasında maarif müfettişlerinin %80'i okul denetimlerinin 3 yılda bir yapılmasının kurumun güç kaybına sebep olabileceğini ve okulda ciddi sıkıntılar oluşturabileceğini belirtmişlerdir. Güven ve Can'ın (2013) çalışmasında ise eğitim denetiminde sürekliliğinin sağlanamaması temel sorunlar arasında ifade edilmiştir. Buna göre; alanyazın ve araştırma bulgularına bakılarak, denetimi yapılan kurumlara gerekli rehberlik ve desteğin sağlanabilmesi için eğitim denetimi sıklığının artırılmasının önemli olduğu görülmektedir.

Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)'ne üye ülkelerde eğitim denetmenlerinin diğer görev alanları içerisinde en çok "şikâyet inceleme" görevine vurgu yapıldığı görülmüştür. Eğitim denetimi kalitesi ve etkililiğinin eğitim denetmenlerinin iş yükleri ve denetim dışı görevleri ile doğrudan ilişkili olduğu düşünüldüğünde eğitim denetmenlerinin iş yüklerinin azaltılması önemli bulunmuştur. Alanyazında da eğitim denetmenlerinin diğer görev alanları ve dolayısıyla fazla iş yükü ile ilgili birçok çalışma bulunmaktadır. Güven ve Can'ın (2013) çalışmasına katılanların çoğu denetmenlerin iş yüklerinin çok olması nedeniyle, denetim uygulamalarında denetimin amaç ve ilkelerine uygun davranmadıklarını belirtmiştir. Ayrıca, yapılan birçok çalışmada iş yükü, eğitim denetmenlerinin çalıştıkları kurumla ilgili algıladıkları sorunlar ve memnuniyetsizlikler arasında yer almaktadır (Kayıkçı, 2005; Şahin, Çek ve Zeytin, 2011; Kayıkçı ve Şarlak, 2013; Şahin ve Çek, 2011; Çelebi, Övür ve Eravcı, 2017). Eğitim denetmenlerinin iş yükleri ve denetim dışı görevlerinin fazla olması denetim kalitesi ve etkililiğini azaltması açısından önemlidir.

Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)'ne üye ülkelerde eğitim denetmenlerinin puanlama sistemi ile ilgili bulgular puanlama yerine ölçek kullanımının yaygın olduğunu göstermiştir. Denetimde etik değerler ve puanlama ile ilgili karşılaşılabilecek olumsuz davranışlar düşünüldüğünde ölçek kullanımı oldukça olumlu bulunmuştur. Eğitim denetiminde etik ve objektiflik çok önemli olmasına karşın bu ilkelere uymakta sorunlar yaşanmaktadır (Kayıkçı ve Uygur, 2012; Dağlı ve Akyıldız, 2009). Güven ve Can'ın (2013) çalışmasında öğretmenler; denetmenlerin etik dışı davranışlarda bulunabildiklerini ve objektif olamamaları ile politik ve ideolojik davranabilmelerini eğitim denetimi ile ilgili en temel sorunlar olarak ifade etmişlerdir. Ayrıca, Kurban ve Tok'un (2017) çalışma sonuçlarında da görüldüğü gibi, denetmenlerin tutarlı ve adil davranmaması durumları göz önüne alındığında denetimde ölçek kullanımı daha uygun bulunmaktadır. Buna göre, ülkelerin çoğunlukla puanlama yerine ölçek kullanımını tercih etmelerinin, alanyazında belirtilen denetmenlerin objektif olması ve etik ilkeler ile ilgili yaşanan sorunların çözümü açısından yerinde gözükmektedir.

Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)'ne üye ülkelerin eğitim denetimi bulgularını kullanımı ile ilgili bulgular incelendiğinde "rapor yayınlamak" kodunun ön planda olduğu görülmüştür. Denetimin ana işlevleri olan

düzeltilme ve geliştirme düşünüldüğünde denetim sonuçlarının rapor edilmesi ve denetlenenlerle paylaşılması sürecin başarılı bir şekilde yönetilmesi açısından önemlidir (Kocabaş ve Yirci, 2011). Ayrıca Ehren, Gustafsson, Altrichter, Skedsmo, Kemethofer, ve Huber'ın (2015) 6 ülkede 2239 okul yöneticisiyle yaptığı çalışmada denetim raporlarının kamuya açık bir şekilde yayınlanmasının paydaşları harekete geçirme ve öz değerlendirmenin geliştirilmesi üzerinde güçlü bir pozitif etkisinin olduğu ortaya çıkmıştır. Türkiye'de ise, Göksoy ve Yenipınar'ın (2012) çalışmasında, rapor yayınlamanın bağlayıcı nitelikte olmaması durumunun İstanbul ilindeki il eğitim denetmenlerinin motivasyonlarını düşürdüğü ortaya çıkmıştır. Buna göre; ülkelerin eğitim denetimi bulgularının kullanımında denetim raporunu yayınlamaları özellikle yol gösterici olmak bakımından katkı sağlayabilir görülmektedir.

Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)'ne üye ülkelerde eğitim denetimi sonrası yapılanlar ile ilgili bulgular incelendiğinde en çok "okul yöneticisine tavsiyelerde bulunma" ve "okulları kapatma" kodlarına ulaşılmıştır. Okulun amacına ulaşması için rehberlik hizmeti kapsamında, eğitim ve öğretim faaliyetlerini geliştirecek tavsiyeler alması, denetimin yol gösterici niteliği açısından önemlidir. Konu ile ilgili olarak Bozbayındır ve Alev (2020) okul gelişiminin; genelde eğitimin özelde ise okulun amaçlarına ulaşmada etkililiğinin artırılması olarak değerlendirilebileceğini söylemiştir. Bu araştırmanın bulgularını doğrular nitelikte olan Eğitim Araştırmaları ve Yenilik Merkezi (CERI)'nin 1995 yılında yayınladığı raporda da; eğitim denetiminde temel amaç okul gelişimi olduğundan okullara tavsiye ve stratejiler sunmanın önemi vurgulanmıştır (akt. Güzel, Arslan ve Aktekin, 2020). Ayrıca aynı merkezin 2002 yılındaki raporunda ise, İngiltere'de bulunan «Summerhill» alternatif eğitim örneğinde olduğu gibi, temel eğitim vermede sorunlar yaşayan okulların kapatılabileceği de belirtilmiştir. Türkiye'de yapılan çalışmalar da, okul gelişimi ile bağlantılı olarak eğitim denetmenlerinin rehberlik görevlerinde eksiklikler olduğunu, öğretmenlerin ve okulun rehberlik ihtiyaçlarının karşılanamadığını göstermektedir (Polat ve Uğurlu, 2008). Böylece araştırma bulguları, okul gelişimi için okullara tavsiyelerde bulunarak onlara rehberlik yapmanın önemini ortaya koymuştur. Buna göre; ulaşılan kodlar arasında en çok "okul yöneticilerine tavsiyelerde bulunma" ve "okul kapatma" kodlarının olması ülkelerin okul gelişimine önem verdiğini fakat okulların temel gereklilikleri yerine getirmede sorunlar yaşadığında ise okulları kapatma kararı alabileceğini gösterdiği söylenebilir.

Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)'ne üye ülkelerde eğitim denetimi amacı ile ilgili bulgular incelendiğinde "okul kalitesini" arttırmak kodunun ön planda olduğu görülmüştür. Buna göre; ülkelerin daha çok okul gelişimine önem verdiğini, bunu da okul kalitesini arttırmak ve hükümet yetkililerini bilgilendirmek yoluyla gerçekleştirmeyi hedeflediği söylenebilir. Eğitimde yüksek kaliteye ulaşmak denetim ile mümkün olmakta; denetimin etkililiği okulun hedeflere ulaşmasını, yani kalitesini belirlemektedir (Briggs, 2012; akt. Yavuz ve Gülmez, 2016). Eğitimde kaliteden sorumlu tutulan okulların yanında politika yapıcılar ve hükümet yetkililerinin de önemi görevleri bulunmaktadır. Eğitim politikalarına ayna tutan eğitim denetimleri, eğitim sisteminin kalite ve etkililiğini de arttırmaktadır (Creemers & Kyriakides, 2012; akt. Altrichter & Kemethofer, 2015; Daas, 2014; Janssens & Amelsvoort, 2008). Bu araştırma bulgularında da okul kalitesini artırmanın yanında hükümet yetkililerinin bilgilendirilmesinin de ön plana çıkması beklenen bir sonuç olmakla birlikte eğitimde kalitenin artırılması için gerekli olduğu düşünülmektedir.

Sonuç

Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)'ne üye ülkelerin eğitim denetmeni ve denetim süreçlerini karşılaştırmak amacıyla yapılan bu çalışmadan elde edilen sonuçlar şöyledir: Ülkelerin eğitim denetimi yapılanmasında merkezi örgütlenme ön plana çıkmakla birlikte yerel yapılanma da görülmektedir. Eğitim denetimi kurumlarının adı farklılık göstermesine karşın neredeyse tamamının ilişkili olduğu kurum eğitim bakanlığıdır. Ülkeler nüfus büyüklükleri açısından değerlendirildiğinde denetmen sayıları çoğunlukla yetersizdir. Tüm ülkelerde ilköğretim ve ortaokul düzeyinde denetimler vardır. Eğitim denetimi sloganı olan ülkelerde kaliteli eğitim vurgusu bulunmaktadır. Yıllık raporlar, ülkelerin eğitim denetimi dayanakları arasında ön plana çıkmaktadır. Ülkelerin eğitim denetimi süreleri yetersizdir. Ülkelerin eğitim denetimi sıklığı çok uzundur. Eğitim denetmenlerinin denetim dışında şikâyet inceleme görevleri oldukça fazladır. Ülkeler eğitim denetiminde puanlama yerine ölçek kullanmayı tercih etmektedir. Ülkeler eğitim denetimi bulgularını rapor yayınlamak için kullanmaktadır. Eğitim denetimi sonrası yapılanlarda okul yöneticilerine tavsiyelerde bulunma öne çıkmaktadır. Ülkelerin eğitim denetimi amacı okul kalitesini arttırmaktır.

Öneriler

Çalışmada elde edilen bulgular ve ulaşılan sonuçlar ışığında, geliştirilen önerilerden bazıları şöyledir: Denetmen sayılarının yetersiz olması sebebiyle ilk etapta başarısı düşük ve daha çok sorun yaşayan okullar denetlenebilir. Ya da denetmen sayıları artırılabilir. Denetmenlerin iş yükü fazla olduğundan öğretmen, okul ve yerel yöneticiler ile görev dağılımı yapılabilir. Temel eğitim seviyesindeki okulların yanında; evde öğretim, öğrenci yurtları, eğitim merkezleri, müfredat dışı aktiviteler, dil kursları/okulları, sanat ve tarım okulları gibi okul türleri ve diğer alanların denetimine de ağırlık verilmesi eğitimde daha kapsayıcı sonuçlar elde etmek açısından faydalı olabilir. Denetim süresinin arttırılması daha kapsamlı denetim ve rehberlik uygulamaları için etkili olabilir. Denetim sıklığının arttırılması, uzun aralıklarda oluşabilecek aksaklıkların önüne geçmek ve gerekli düzeltmelerin anında yapılması için faydalı olabilir. Eğitim denetiminde puanlama yerine ölçek kullanımının yaygınlaştırılması, objektiflik ve etik değerler açısından sağladığı faydaların yanında birey ve okullar üzerinde daha yapıcı bir uygulama olmasıyla da yararlı olabilir. Eğitim denetiminde elde edilen bulguların kullanımında rapor yayınlamanın yanında okul, öğretmen ve öğrenci gelişimine ağırlık verilmesi daha bütüncül sonuçlar elde edilmesinde yardımcı olabilir. Eğitim denetimi sonrasında okul yöneticisi ve okul başarısına yönelik tavsiye niteliğindeki geliştirici uygulamalar yaygınlaştırılabilir. Denetimde amaç olarak, eğitim kalitesinin arttırılması ve okul gelişimine vurgu yapılması daha verimli sonuçlar almayı sağlayabilir. Ayrıca, incelenen ülkelerin çoğunluğunun AB üyesi ülkeler olması göz önüne alındığında, diğer kıta ülkelerindeki eğitim denetmenlerinin ve denetim süreçlerinin incelenerek Uluslararası Denetim Kurulları Örgütü (UDKÖ)'ne üye ülkeler ile karşılaştırılması, kıtalararası derinlemesine bakış açısı kazanmak açısından önemli olabilir.

Kaynakça

- Ak, H. ve Toprakçı, E. (2019). *Anıları bağlamında sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre İlköğretim müfettişleri*. I. Uluslararası Bilim Eğitim Sanat ve Teknoloji Sempozyumu UBEST 2019 (pp.219-241), İzmir, Turkey.
- AlKutich, M. & Abukari, A. (2018). Examining the benefit of school inspection on teaching and learning: a case study of Dubai private schools. *Journal of Education and Practice*, 9(5), 37-48. ISSN 2222-288X.
- Altrichter, H. & Kemethofer, D. (2015) Does accountability pressure through school inspections promote school improvement?. *School Effectiveness and School Improvement*, 26(1), 32-56. DOI: 10.1080/09243453.2014.927369.
- Altunay, E. (2016). Eğitim denetimi. Erdal Toprakçı (Ed.), *Eğitbilim pedandragoji* içinde (ss:311-338). Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Aydın, M. (2014). *Çağdaş eğitim denetimi*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Aydoğdu, Ü. R., Karamustafaoğlu, O. ve Bülbül, M. Ş. (2017). Akademik araştırmalarda araştırma yöntemleri ile örneklem ilişkisi: doğrulayıcı doküman analizi örneği. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 0(30), 556-565.
- Baltacı, A. (2019). Nitel araştırma süreci: Nitel bir araştırma nasıl yapılır?. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 368-388.
- Bayyurt, Y. ve Seggie, F. N. (2018). *Nitel araştırma yöntem, teknik, analiz ve yaklaşımları*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Blok, H. & Karsten, S. (2011). Inspection of home education in european countries. *European Journal of Education*, 46, 138 - 152. 10.1111/j.1465-3435.2010.01464.x.
- Bozbayındır, F. ve Alev, S. (2020). Okul yöneticilerinin okul gelişim modeli ile ilgili görüşleri. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 15 (24) , 2640-2673. DOI: 10.26466/opus.667359
- Bowen, G. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27-40. DOI 10.3316/QRJ0902027.
- CAP (Canadian Association of Principals). (2018). *Annualreport (2017/2018)*. <https://cdnprincipals.com/wp-content/uploads/2019/01/Annual-Report-2017-2018.pdf> adresinden alınmıştır.
- CERI (Centre for Educational Research and Innovation). (2002). *What works in innovation in education, school: A choice of directions*. Paris: OECD.
- CIA (Central Intelligence Agency). (2021). *Population*. <https://www.cia.gov/the-world-factbook/field/population/country-comparison> adresinden alınmıştır.

- CityPopulation. (2020). *Hamburg*.
https://www.citypopulation.de/en/germany/hamburg/hamburg/02000000__hamburg/ adresinden alınmıştır.
- Çelebi, N., Övür, M. ve Eravcı, F. (2017). Soruşturma grubunda görev yapan il eğitim denetmenlerinin süreç içinde karşılaştıkları sorunlar. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15 (1) , 1-30. DOI: 10.18026/cbayarsos.298897.
- Çiçek Sağlam, A. ve Aydoğmuş, M. (2016). Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin eğitim sistemlerinin denetim yapıları karşılaştırıldığında Türkiye eğitim sisteminin denetimi ne durumdadır?. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9 (1), 17-38. <https://dergipark.org.tr/en/pub/usaksosbil/issue/21662/232993> adresinden alınmıştır.
- Çilingir, A. (2017). İletişim alanında içerik analizi yöntemi kullanılarak yapılan yüksek lisans ve doktora tezleri üzerine bir inceleme. *Erciyes İletişim Dergisi*, 5(1), 148-160.
- Daas, R. (2014). Linking citizenship education policy to students' citizenship competence in the Netherlands, Norway, Scotland and Sweden. In A. B. Dijkstra, & P. I. de la Motte (Eds.), *Social outcomes of education: the assessment of social outcomes and school improvement through school inspections* (pp. 73-100). Amsterdam University Press.
<http://www.siciinspectorates.eu/MediaLibrary/sici/Obrazky/ExecutiveCommittee/PublicationSocialOutcomes-of-Education.pdf> adresinden alınmıştır.
- Dağlı, A. (2006). İlköğretim denetmenlerinin eğitim ve yaşam ile ilgili karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunların çözümüne ilişkin öneriler. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (6), 1-8. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/zgefd/issue/47964/606852> adresinden alınmıştır.
- Dağlı, A. ve Akyıldız, S. (2009). İlköğretim öğretmenlerinin görüşlerine göre ilköğretim denetmenlerinin etik davranışları. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (13), 27-38. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/zgefd/issue/47954/606728> adresinden alınmıştır.
- EC (European Commission). (2019). *Bavaria*. <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/regional-innovation-monitor/base-profile/bavaria> adresinden alınmıştır.
- Ehren, M., Gustafsson, J. E., Altrichter, H., Skedsmo, G., Kemethofer, D., & Huber, S. G. (2015). Comparing effects and side effects of different school inspection systems across Europe. *Comparative Education*, 51(3), 375-400.
- Elçiçek, Z., Tösten, R. Ve Şahin, S. (2015). Türk eğitim sisteminde denetimin tarihsel gelişimi ve bu gelişim süreci içerisindeki sorunlar. *International Journal of Social Science*, 6(5), 1105-1126. <http://dx.doi.org/10.9761/JASSS1336> adresinden alınmıştır.
- ETI (The Education and Training Inspectorate). (2021). *Inspection*. <https://www.etini.gov.uk/site-topics/inspection> adresinden alınmıştır.
- EURYDICE. (2021). *Quality assurance*. https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/quality-assurance-81_en adresinden alınmıştır.
- Falkingham, L. T.& Reeves, R.(1998). Context analysis: A technique for analyzing research in a field, applied to literature on the management of R&D at the section level. *Scientometrics*, 42(2), 97-120.
- Fritz, C. A. (2002). *Instructional supervision of student teachers in agricultural education*. Iowa State University, Retrospective Theses and Dissertations. 371.
- Göksoy, S. ve Yenipınar, Ş. (2012). İstanbul ilinde görev yapan il eğitim denetmenlerinin denetim hizmetlerinin etkililiğine ilişkin görüşleri. *Eğitim Ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori Ve Uygulama*, (5), 37-54. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/eibd/issue/22681/242192> adresinden alınmıştır.
- Gustafsson, J. E., Ehren, M.C.M., Conyngham, G., McNamara, G., Altrichter, H., Hara, J.O. (2015). From inspection to quality: Ways in which school inspection influences change in schools. *Studies in Educational Evaluation*, 47, 47-57. <http://dx.doi.org/10.1016/j.stueduc.2015.07.002> adresinden alınmıştır.
- Gülşen, C.ve Gökyer, N. (2016). *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi* (5.baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Gündüz, Y. (2018). *Avrupa Birliğine uyum sürecinde Milli Eğitim Bakanlığı denetim sisteminin yenilenme ihtiyacı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Gündüz, Y. ve Can, E. (2013). Türkiye’de eğitim denetimi uygulamalarında karşılaşılan temel sorunlar. V. *Uluslararası Katılımlı Eğitim Denetimi Kongresi*, 717-723.

- Güven, M. (2009). Milli Eğitim Bakanlığı denetmenlerinin okul rehberlik hizmetleri ve denetimiyle ilgili görüşleri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(9), 171-179.
- Güzel, S., Arslan, M., ve Aktekin, S. (2020). Okul gelişimi bağlamında denetim uygulamaları: Ofsted örneği. *Milli Eğitim Dergisi*, 49 (226), 5-34. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/milliegitim/issue/54184/732640> adresinden alınmıştır.
- Hanushek, E. A. & Woessmann, L. (2007). The role of school improvement in economic development. *National Bureau of Economic Research, NBER Working Paper No. 12832, JEL No. H4,I2,J0,O1,O4*. https://www.nber.org/system/files/working_papers/w12832/w12832.pdf adresinden alınmıştır.
- Hatipoğlu, G. ve Ordu, A. (2019). Singapur, Litvanya, Dominik Cumhuriyeti ile Türkiye eğitim denetimi sistemlerinin karşılaştırılması. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 49, 102-129. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/maeuefd/issue/42791/400838> adresinden alınmıştır.
- Janssens, F. & Amelsvoort, G. (2008). School self-evaluations and school inspections in Europe: An exploratory study. *Studies In Educational Evaluation*, 34, 15-23. 10.1016/j.stueduc.2008.01.002.
- Kambuga, Y. & Dadi, H. (2015). School inspection in Tanzania as a motor for education quality: challenges and possible way forward. *Review of Knowledge Economy*, 2(1), 1-13, DOI: 10.18488/journal.67/2015.2.1/67.1.1.13.
- Karaküçük, S. (2010). *Türkiye eğitim denetimi sistemi ile Finlandiya eğitim denetimi sisteminin karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Sivas.
- Karataş, Z. (2015). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 62-80.
- Katıtaş, S., Coşkun, B. ve Turpçu, M. (2019). Seçilmiş bazı ülkelerin denetim sistemlerinin karşılaştırılması ve Türk eğitim sistemi için bir model önerisi. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 6(48), 4681-4696.
- Kayıkçı, D. (2005). Milli Eğitim Bakanlığı denetmenlerinin denetim sisteminin yapısal sorunlarına ilişkin algıları ve iş doyum düzeyleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 44 (44), 507-527. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kuey/issue/10353/126780> adresinden alınmıştır.
- Kayıkçı, K. ve Şarлак, Ş. (2013). İlköğretim okullarında denetimin etkili işleyişini zorlaştıran örgütsel engeller. *İlköğretim Online*, 12 (2). <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ilkonline/issue/8585/106654> adresinden alınmıştır.
- Kayıkçı, K. ve Uygur, Ö. (2012). İlköğretim okullarının denetiminde mesleki etik (bir durum çalışması). *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 1 (1), 65-94. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kuey/issue/10325/126592> adresinden alınmıştır.
- Kel, M. A. ve Akın, U. (2021). Değişim sürecindeki eğitim denetimi: Müfettişler, okul yöneticileri ve öğretmenlerin görüşleri. *TEBD*, 19(1), 219-243. <https://doi.org/10.37217/tebd.851827> adresinden alınmıştır.
- Kıral, B. (2020). Nitel bir veri analizi yöntemi olarak doküman analizi. *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8 (15), 170- 189. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1156348> 13.12.2020 adresinden alınmıştır.
- Kocabaş, İ. ve Yirci, R. (2011). *Denetmen algılarına göre denetimde yaşanan sorunlar*. 3. Uluslararası Eğitim denetimi Kongresi, Bildiri Kitabı, Ankara: Tüm Eğitimciler ve Eğitim Müfettişleri Sendikası Yayını.
- Kurban, C. ve Tok, T. (2017). Okul müdürlerinin performans denetim sistemindeki rolünün, öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11 (1), 1-17. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/usaksosbil/issue/36870/420566> adresinden alınmıştır.
- Lyimo, L.P. (2015). *The impact of school inspection on students' academic achievement*. A Dissertation, The Open University of Tanzania. http://repository.out.ac.tz/1406/1/LOWAEL_PETER_LYIMO.pdf adresinden alınmıştır.
- MEB. (2010). *İlköğretim okullarındaki denetim uygulamalarının değerlendirilmesi*. Milli Eğitim Bakanlığı Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı (EARGED). http://www.meb.gov.tr/earged/earged/ilk_ok_denet_uyg_deg.pdf adresinden alınmıştır.
- MEB. (2020). *Tefiş kurulu başkanlığı görevlerimiz*. https://tkb.meb.gov.tr/www/icerik_goruntule.php?KNO=107 adresinden alınmıştır.

- Memduhoğlu, H. B. (2012). Öğretmen, yönetici, denetmen ve öğretim üyelerinin görüşlerine göre Türkiye’de eğitim denetimi sorunsalı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 12(1), 135-156.
- NationsOnline. (2013). *Hessen*. <https://www.nationsonline.org/oneworld/Germany/hessen.htm> adresinden alınmıştır.
- NationsOnline. (2013). *Nordrhein-Westfalen*. <https://www.nationsonline.org/oneworld/Germany/nordrhein-westfalen.htm> adresinden alınmıştır.
- Ng, P. & Chan, D. (2008). A comparative study of Singapore's school excellence model with Hong Kong's school-based management. *International Journal of Educational Management*, 22, 488-505. 10.1108/09513540810895426.
- Obiweluozor, N., Momoh U. & Ogbonnaya, N.O. (2013). Supervision and inspection for effective primary education in Nigeria: Strategies for improvement. *Academic Research International*, 4(4), ISSN: 2223-9944. 586-594.
- OFSTED. (2021). *About us: Our responsibilities and our priorities*. <https://www.gov.uk/government/organisations/ofsted/about> adresinden alınmıştır.
- Özdemir, M. (2010). Nitel veri analizi: Sosyal bilimlerde yöntembilim sorunsalı üzerine bir çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11 (1), 323- 343. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ogusbd/issue/10997/131612> adresinden alınmıştır.
- Özsoy, V.(2001). Sanat (resim) eğitiminde bir nitel araştırma yöntemi: Eğitsel eleştiri. *Eğitim ve Bilim*, 26 (122), ISSN 1300-1337. <http://eb.ted.org.tr/index.php/EB/article/view/5266/1429> adresinden alınmıştır.
- Özten, İ. ve Hoşgörür, V. (2019). Çek Cumhuriyeti, İngiltere, Finlandiya ile Türkiye eğitim denetimi sistemlerinin karşılaştırılması. *Milli Eğitim Dergisi*, 48 (222), 59-81. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/milliegitim/issue/45478/571362> adresinden alınmıştır.
- Peitzsch, M., Sulyok, M., Täubel, M., Vishwanath, V., Krop, E., Borràs-Santos, A., Hyvärinen, A., Nevalainen, A., Krska, R. & Larsson, L. (2012). Microbial secondary metabolites in school buildings inspected for moisture damage in Finland, The Netherlands and Spain. *Journal of Environmental Monitoring*, 14, 2044. DOI: 10.1039/c2em30195d.
- Polat, S. ve Uğurlu, C. T. (2008). Primary school teacher’s inspection in Turkey: Primary school teacher’s expectations about inspectors’ guidance roles and the realisation level of these expectations. *10th International Conference on “Further Education in the Balkan Countries” (Konya-Turkey, Oct 23-26, 2008)*, ED506516.
- Sabancı, A. ve Ömeroğlu, M. (2013). Bağımsız anaokulu öğretmenlerinin il eğitim denetmenlerinin gerçekleştirdiği denetime ilişkin görüşleri. *International Online Journal of Educational Sciences*, 5(3), 685-700.
- SICI. (2018a). *Austria - Country profile*. https://www.sici-inspectorates.eu/getattachment/6f6ab751-6a5a-4261-9c34-1e5fdf56f63a/Country-profile-Austria_2018.pdf;jpg;.aspx adresinden alınmıştır.
- SICI. (2018b). *Czech Republic - Country profile*. https://www.sici-inspectorates.eu/getattachment/636a9992-56e4-4f05-bd77-5c3bfc2e8e1/Country-Profile-CzechRep_2018.pdf;jpg;.aspx adresinden alınmıştır.
- SICI. (2018c). *Estonia - Country profile*. https://www.sici-inspectorates.eu/getattachment/6ec120e7-ea20-442c-9e6b-06025da12e58/Country-Profile-Estonia_2018.pdf;jpg;.aspx adresinden alınmıştır.
- SICI. (2018d). *Finland - Country profile*. https://www.sici-inspectorates.eu/getattachment/227dab9c-db27-4ac0-844f-64e005ad74c9/Country-profile-Finland_2018.pdf;jpg;.aspx adresinden alınmıştır.
- SICI. (2018e). *Flanders - Country profile*. https://www.sici-inspectorates.eu/getattachment/d05977b0-d524-4dae-b8db-5fdf5e852a88/Country-Profile-Flanders_2018.pdf;jpg;.aspx adresinden alınmıştır.
- SICI. (2018f). *France - Country profile*. https://www.sici-inspectorates.eu/getattachment/60eabdd2-f7c2-4ddc-8f01-b279415fe9c8/Country-Profile-France_2018.pdf;jpg;.aspx adresinden alınmıştır.
- SICI. (2018g). *Germany – Bavaria - Country profile*. https://www.sici-inspectorates.eu/getattachment/c00c9e10-1f3c-40b9-9cb3-da5cf0aae6dd/Country-Profile-Bavaria_2018.pdf;jpg;.aspx adresinden alınmıştır.
- SICI. (2018h). *Germany – Hamburg - Country profile*. https://www.sici-inspectorates.eu/getattachment/27f549ae-f8c3-4f84-9990-426136acd955/Country-Profile-Hamburg_2018.pdf;jpg;.aspx adresinden alınmıştır.

- SICI. (2018j). *Germany - Hesse- Country profile*. https://www.sici-inspectorates.eu/getattachment/638a6dc8-647e-4fe4-b0a0-28d23a4270bc/Country-Profile-Hesse_2018.pdf;jpg;.aspx adresinden alınmıştır.
- SICI. (2018k). *Germany - North Rhine-Westphalia - Country profile*. https://www.sici-inspectorates.eu/getattachment/9f660e16-0ed8-4733-9de3-80fccaddf3b6/Country-Profile-NRW_2018.pdf;jpg;.aspx adresinden alınmıştır.
- SICI. (2018l). *Ireland - Country profile*. https://www.sici-inspectorates.eu/getattachment/ef07c1d8-615a-4089-9a92-4b1e86784ae0/Country-Profile-Ireland_2018.pdf;jpg;.aspx adresinden alınmıştır.
- SICI. (2018m). *Lithuania - Country profile*. https://www.sici-inspectorates.eu/getattachment/18d7e31c-4223-4053-af66-9a8b2c547a9a/Country-Profile-Lithuania_2018.pdf;jpg;.aspx adresinden alınmıştır.
- SICI. (2018n). *Malta - Country profile*. https://www.sici-inspectorates.eu/getattachment/dd3b1552-a4e4-4696-a3d6-49c597643ac9/Country-Profile-Malta_2018.pdf;jpg;.aspx adresinden alınmıştır.
- SICI. (2018o). *Montenegro - Country profile*. https://www.sici-inspectorates.eu/getattachment/67afdc3d-ffdc-4ad2-b486-29c494846e6f/Country-Profile-Montenegro_2018.pdf;jpg;.aspx adresinden alınmıştır.
- SICI. (2018ö). *Norway – Country profile*. https://www.sici-inspectorates.eu/getattachment/127bb0fd-e2a3-40c8-adc6-489a74aea15c/Country-Profile-Norway_2018.pdf;jpg;.aspx adresinden alınmıştır.
- SICI. (2018p). *Portugal - Country profile*. https://www.sici-inspectorates.eu/getattachment/164664bb-d081-4808-8460-53f1d949b2b6/Country-Profile-Portugal_2018.pdf;jpg;.aspx adresinden alınmıştır.
- SICI. (2018r). *Republic of Moldova - Country profile*. <https://www.sici-inspectorates.eu/getattachment/89c81994-1174-44d9-b0c2-f6899871f9af/Country-Profile-Moldova.pdf;jpg;.aspx> adresinden alınmıştır.
- SICI. (2018s). *Romania - Country profile*. https://www.sici-inspectorates.eu/getattachment/1cbc0561-c91b-4c71-a71c-6b9369ecad61/Country-Profile-Romania_2018.pdf;jpg;.aspx adresinden alınmıştır.
- SICI. (2018ş). *Slovak Republic - Country profile*. https://www.sici-inspectorates.eu/getattachment/37d7c57a-a734-4f31-8dd6-e444cca083da/Country-Profile-Slovak-Republic_2018.pdf;jpg;.aspx adresinden alınmıştır.
- SICI. (2020t). *Strategic plan 2016-2020*. <https://www.sici-inspectorates.eu/getattachment/b38cc7c8-0680-4062-89f3-d5f5b29d1a31/SICI-Strategic-Plan-2016-2020.pdf;jpg;.aspx> adresinden alınmıştır.
- SICI. (2018u). *Sweden - Country profile*. https://www.sici-inspectorates.eu/getattachment/d2b58291-1523-4697-b342-fd04f1eb19db/Country-Profile-Sweden_2018.pdf;jpg;.aspx adresinden alınmıştır.
- SICI. (2018ü). *Wales - Country profile*. https://www.sici-inspectorates.eu/getattachment/6112853a-b23d-4f13-ad27-df4223dad92e/Estyn-Profile_2018.pdf;jpg;.aspx adresinden alınmıştır.
- Statistiekvlaanderen. (2020). *Statistics Flanders*. <https://www.statistiekvlaanderen.be/en/population-size-and-growth-0> adresinden alınmıştır.
- StatsWales. (2020). *Population estimates by local authority and year*. <https://statswales.gov.wales/Catalogue/Population-and-Migration/Population/Estimates/Local-Authority/populationestimates-by-localauthority-year> adresinden alınmıştır.
- Şahin, S. ve Çek, F. (2011). Eğitim müfettişlerinin mesleki memnuniyet vememnuniyetsizlikleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 17 (2), 221-246. <https://dergipark.org.tr/en/pub/kuey/issue/10328/126613> adresinden alınmıştır.
- Şahin, S., Çek, F. ve Zeytin, N. (2011). Eğitim denetmenlerinin denetim sistemi ve hizmet içi eğitim kurslarının yeterliliğine ilişkin görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11(3), 1185 - 1201.
- Şanlı, Ö., Altun, M. ve Tan, Ç. (2015). Okulların genel denetimleri hakkındaki; maarif müfettişlerinin ve okul idarecilerinin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (26), 78-99. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/zgefd/issue/47934/606370> adresinden alınmıştır.
- Taylan, H. H. (2011). Sosyal bilimlerde kullanılan içerik analizi ve söylem analizinin karşılaştırılması. *Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(2), 63-76.
- Taymaz, H. (2015). *Eğitim sisteminde denetim: kavramlar, ilkeler, yöntemler*. Ankara: Pegem Akademi.
- Toprakçı, E. (2004). *Sınıf örgütünün yönetimi*. Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Toprakçı, E. (2017). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Pegem Akademi.

- Toprakçı, E. ve Altunay, E. (2015). *Anılarla öğretmenlik*. Ankara: Pegem Akademi.
- Toprakçı, E. ve Bulut, A. (2021). Ortaokul denetim rehberinin alanyazın ve yasal belgeler temelinde incelenmesi. *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 12(1), 16-35. DOI: 10.19160/ijer.830418.
- Toprakçı, E., Çakırer, İ., Bilbay, A., Bağçıvan, E. ve Bayraktutan, İ. (2010). Kuram ve uygulamada eğitim denetmenleri meslek etiği. *Eğitimde Politika Analizleri ve Stratejik Araştırmalar Dergisi*, 5(1), 14-23. <http://www.inased.org/epasad/v5n1/EPASADv5n1.pdf> adresinden alınmıştır.
- Toprakçı, E. ve Özerten, K.N.(2020). Özel öğrenci yurtları denetim rehberinin yasal belgeler ve alanyazın temelinde incelenmesi. *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 11(3), 199-216. DOI: 10.19160/ijer.817509.
- UNESCO. (2007). *Reforming school supervision for quality improvement, guide to the modules*. <http://www.iiep.unesco.org/capacity-development/training/training-materials/school-supervision.html> adresinden alınmıştır.
- Ünal, S. ve Çolak, E. (2005). AB ülkelerinden Portekiz ve İspanya eğitim sistemlerinin incelenmesi ve Türk eğitim sistemi ile karşılaştırılması. *Milli Eğitim Dergisi*, No: 67. <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/167/index3-colak.htm> adresinden alınmıştır.
- Yalçın, O. M. ve Ayan, M. (2020). Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC), Türkiye ve İsveç eğitim ve eğitim denetimi sistemlerinin karşılaştırılması. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 9(1), 12-26, ISSN: 1846-9199.
- Yavuz, M. ve Gülmez, D. (2016). Denetim raporlarına göre bir okulun süreç içerisinde değerlendirilmesi. *International Journal of Human Science*, 13(1), ISSN:1303-5134.
- Yıldırım, A.(1999) Nitel araştırma yöntemlerinin temel özellikleri ve eğitim araştırmalarındaki yeri ve önemi. *Eğitim ve Bilim*, 23(112), ISSN 1300-1337. <http://183.14.10.181/index.php/EB/article/view/5326/1485> adresinden alınmıştır
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Yıldırım, B. (2015). İçerik çözümlemesi yönteminin tarihsel gelişimi uygulama alanları ve aşamaları. B. Yıldırım (Ed.), *İletişim Araştırmalarında Yöntemler içinde* (s.105-153). Konya: Literaturk academia.
- Wach, E. (2013). *Learning about qualitative document analysis*. IDS Practice Papers.

INTERNATIONAL
EJER 2021
CONGRESS

VIIIth International Eurasian Educational Research Congress

BİLDİRİ KİTABI

CONFERENCE PROCEEDINGS

7-10 July 2021 Aksaray University
7-10 Temmuz 2021 Aksaray Üniversitesi

VIIIth INTERNATIONAL EURASIAN EDUCATIONAL RESEARCH CONGRESS

EJERCongress 2021 CONREFENCE PROCEEDINGS

7-10 July 2021 / Aksaray University

VIIIth INTERNATIONAL EURASIAN EDUCATIONAL RESEARCH CONGRESS
EJERCongress 2021
Conrefence Proceedings
7-10 July 2021 / Aksaray University
Editor: Doç. Dr. Funda NAYIR
Anı Yayıncılık
info@aniyayincilik.com.tr
ejercongress@gmail.com
<http://www.aniyayincilik.com.tr>
e-ISBN: 978-605-170-681-8

Honorary Members of Congress/Kongre Onursal Başkanları

Hamza AYDOĞDU, Aksaray Valisi
Prof. Dr. Yusuf ŞAHİN, Aksaray Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Veysel SÖNMEZ

Congress Presidents/Kongre Başkanları

Prof. Özgül KELEŞ, Aksaray Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı
Doç. Dr. Şakir ÇINKIR, Ankara Üniversitesi, Türkiye (Congress President)

Congress Secretary/Kongre Sekreteri

Dilek ERTUĞRUL

Congress Field Coordinator/Kongre Alan Koordinatörü

Doç. Dr. Funda NAYIR, Pamukkale Üniversitesi

Media Manager/Medya Sorumlusu

Hilal DOĞRUKARTAL AKÇAKAYA

Organizing Committee Chairs/Kongre Düzenleme Kurulu Başkanları

Prof. Dr. Arzu DOĞRU (Aksaray Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekan Yardımcısı)
Prof. Dr. Muhammed SARI (Aksaray Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekan Yardımcısı)
Doç. Dr. Sedef CANBAZOĞLU BİLİCİ (Aksaray Üniversitesi Eğitim Fakültesi)

Members of the Organizing Committee/Düzenleme Kurulu Üyeleri

Prof. Dr. Mustafa BAŞŞİ	Dr. Öğr. Üyesi Mustafa YADİGAROĞLU
Prof. Dr. Mustafa GÜNDÜZ	Dr. Öğr. Üyesi Mücahit ÖZTÜRK
Prof. Dr. Naim UZUN	Dr. Öğr. Üyesi Onur Emre KOCAÖZ
Prof. Dr. Rezzan GÜNDOĞDU	Dr. Öğr. Üyesi Önder İŞLEK
Doç. Dr. Didem KILIÇ MOCAN	Dr. Öğr. Üyesi Özlem ERYILMAZ MUŞTU
Doç. Dr. Funda VARNACI UZUN	Dr. Öğr. Üyesi Pınar MIHICI TÜRKER
Doç. Dr. Güray ALYÖRÜK	Dr. Öğr. Üyesi Ramazan AVCU
Doç. Dr. Hatice Gözde ERTÜRK KARA	Dr. Öğrt. Üyesi Raziye Nil AKSOY
Doç. Dr. Mehmet FİDAN	Dr. Öğr. Üyesi Seher AVCU
Doç. Dr. Melihan ÜNLÜ	Dr. Öğr. Üyesi Semra KILIÇ KARATAY
Doç. Dr. Mustafa KIŞOĞLU	Dr. Öğr. Üyesi Tuğba KAMALI ARSLANTAŞ
Doç. Dr. Perihan GÜNEŞ	Dr. Öğr. Üyesi Ünal ŞİMŞEK
Doç. Dr. Safiye TEMEL ASLAN	Dr. Öğr. Üyesi Zeynep YADİGAROĞLU
Doç. Dr. Savaş KARAGÖZ	Öğr. Gör. Dr. Muhammed Emir RÜZGÂR
Doç. Dr. Tahsin YILDIRIM	Öğr. Gör. Yaşar MUSAOĞLU
Doç. Dr. Tuncay TÜRK BEN	Arş. Gör. Dr. Ceylan GÜNDEĞER
Doç. Dr. Yalçın DİLEKLİ	Arş. Gör. Dr. Gülistan YALÇIN
Doç. Dr. Yunus GÜNİNDİ	Arş. Gör. Dr. Nurcan TEKİN
Dr. Öğrt. Üyesi Ahmet ÇAKIROĞLU	Arş. Gör. Cahit ŞAHİN
Dr. Öğr. Üyesi Ayşe KIZILDAĞ	Arş. Gör. Ece Nur DEMİR YILMAZ
Dr. Öğr. Üyesi Barış EROĞLU	Arş. Gör. Gülşah ÖZ
Dr. Öğr. Üyesi Burcu YAVUZ TABAK	Arş. Gör. Feyza AYDIN
Dr. Öğr. Üyesi Ekrem Sedat ŞAHİN	Arş. Gör. Hilmi KARACA
Dr. Öğr. Üyesi Erdal YILDIRIM	Arş. Gör. İbrahim SÖZCÜ
Dr. Öğr. Üyesi Fatma GÜLTEKİN	Arş. Gör. Mehmet ÖZKAYA
Dr. Öğr. Üyesi Ferhat Kadir PALA	Arş. Gör. Emine DEMİRCİ
Dr. Öğr. Üyesi Feride ÖZYILDIRIM GÜMÜŞ	Arş. Gör. Uğur YILMAZ
Dr. Öğr. Üyesi Gülsüm AKYOL	Arş. Gör. Yaser Emir ELHATİP
Dr. Öğr. Üyesi Hasan TABAK	Arş. Gör. Yasin GÜNLÜ
Dr. Öğr. Üyesi Hülya ERTAŞ KILIÇ	

International Organizing Committee/Uluslararası Düzenleme Komitesi

Prof. Christian Faltis, University of California, Davis, USA
Prof. Gery McNamara, Dublin City University, Dublin, IRELAND
Prof. James Banks, University of Washington, USA
Prof. Jennifer Mahon, University of Nevada, Reno, USA
Prof. Joe O'hara, Dublin City University, Dublin, IRELAND
Prof. Lynn Burlbaw, University of Texas A&M, USA
Prof. Mokter Hossain, University of Alabama, USA
Prof. Stephen Lafer, University of Nevada, Reno, USA
Prof. Senel Poyrazli, Penn State University, PA, USA
Prof. Ali ERSOY, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir, Türkiye
Doç. Dr. Dr. Ayşe Çiftçi, Purdue University, IN, USA
Doç. Dr. Tao Wang, University of Washington, Bothell, USA

Scientific Committee/Bilim Kurulu

Prof. Dr. Abbas TÜRNUKLÜ
Prof. Dr. Abdurrahman TANRIÖĞEN
Prof. Dr. Abdülkadir MASKAN
Prof. Dr. Adil TÜRKOĞLU
Prof. Dr. Adnan ERKUŞ
Prof. Dr. Adnan KAN
Prof. Dr. Adnan KÜÇÜKOĞLU
Prof. Dr. Adnan PINAR
Prof. Dr. Ahmet DOĞANAY
Prof. Dr. Ahmet DUMAN
Prof. Dr. Ahmet IŞIK
Prof. Dr. Ahmet İlhan ŞEN
Prof. Dr. Ahmet ŞİMŞEK
Prof. Dr. Ahmet Zafer GÖKÇAKAN
Prof. Dr. Alev DOĞAN
Prof. Dr. Alev ÖNDER
Prof. Dr. Ali BALCI
Prof. Dr. Ali BÜLBÜL
Prof. Dr. Ali ERSOY
Prof. Dr. Ali Fuat ARICI
Prof. Dr. Ali Günay BALIM
Prof. Dr. Ali İlker GÜMÜŞELİ
Prof. Dr. Ali MEYDAN
Prof. Dr. Ali Osman ALAKUŞ
Prof. Dr. Ali Osman GÜNDOĞAN
Prof. Dr. Ali Osman ÖZTÜRK
Prof. Dr. Ali SABANCI
Prof. Dr. Ali TAŞ
Prof. Dr. Ali TAŞKIN
Prof. Dr. Alim KAYA
Prof. Dr. Andrey A. KISELNIKOV
Prof. Dr. Anita PIPERE
Prof. Dr. Antonio E. PUENTE
Prof. Dr. Arda ARIKAN
Prof. Dr. Arif SARIÇOBAN
Prof. Dr. Asım ÇİVİTÇİ
Prof. Dr. Asiye İVRENDİ
Prof. Dr. Aslı UZ BAŞ
Prof. Dr. Asuman DUATEPE PAKSU

Prof. Dr. Atilla CAVKAYTAR
Prof. Dr. Aycan Çiçek SAĞLAM
Prof. Dr. Ayhan Kürşat ERBAŞ
Prof. Dr. Ayhan YILMAZ
Prof. Dr. Aykut Emre BOZDOĞAN
Prof. Dr. Ayla OKTAY
Prof. Dr. Ayperi DİKİCİ SİĞİRTMAÇ
Prof. Dr. Aysel KÖKSAL AKYOL
Prof. Dr. Ayşe AYPAY
Prof. Dr. Ayşe BALCI KARABOĞA
Prof. Dr. Ayşe ÇAKIR İLHAN
Prof. Dr. Ayşe ÇİFTÇİ
Prof. Dr. Ayşe Esra ASLAN
Prof. Dr. Ayşe KIRAN
Prof. Dr. Ayşe OĞUZ ÜNVER
Prof. Dr. Ayşe Rezan ÇEÇEN EROĞUL
Prof. Dr. Ayşegül DALOĞLU
Prof. Dr. Ayşen BAKİOĞLU
Prof. Dr. Ayten GENÇ
Prof. Dr. Ayten ULUSOY
Prof. Dr. Aytunga OĞUZ
Prof. Dr. Beatrice ADEARA
Prof. Dr. Belma HANEDAR
Prof. Dr. Belma TUĞRUL
Prof. Dr. Berrin AKMAN
Prof. Dr. Bilal DUMAN
Prof. Dr. Bilge CAN
Prof. Dr. Binnur YEŞİLYAPRAK
Prof. Dr. Birgit PEPIN
Prof. Dr. Buket AKKOYUNLU
Prof. Dr. Bülbin SUCUOĞLU
Prof. Dr. Cahit KAVCAR
Prof. Dr. Canan ASLAN
Prof. Dr. Celal BAYRAK
Prof. Dr. Cem GÜZELLER
Prof. Dr. Cemal Ergin EKİNCİ
Prof. Dr. Cemalettin İPEK
Prof. Dr. Cengiz ŞAHİN
Prof. Dr. Christian FALTIS

Prof. Dr. Christoph WULF
Prof. Dr. Çavuş ŞAHİN
Prof. Dr. Danny WYFFELS
Prof. Dr. David BRIDGES
Prof. Dr. Demet YAYLI
Prof. Dr. Deniz DERYAKULU
Prof. Dr. Derin ATAY
Prof. Dr. Derya ARSLAN ÖZER
Prof. Dr. Derya YAYLI
Prof. Dr. Didem Müge SİYEZ
Prof. Dr. Dilek Yelda KAĞNICI
Prof. Dr. Donna MERTENS
Prof. Dr. Adile Aşkın KURT
Prof. Dr. Ahmet Naci ÇOKLAR
Prof. Dr. Ahmet SABAN
Prof. Dr. Ayfer ŞAHİN
Prof. Dr. Bahadır ERİŞTİ
Prof. Dr. Bahadır YANIK
Prof. Dr. Bayram TAY
Prof. Dr. Dilek TANIŞLI
Prof. Dr. Fatima BALKAN KIYICI
Prof. Dr. Fatma Hülya ÖZCAN
Prof. Dr. Figen ERSOY
Prof. Dr. Hanife AKAR
Prof. Dr. Hasan GÜRGÜR
Prof. Dr. Işıl KABAKÇI YURDAKUL
Prof. Dr. İbrahim Halil DİKEN
Prof. Dr. İsmail Özgür SOĞANCI
Prof. Dr. Kadir BEYÇİOĞLU
Prof. Dr. Kasım YILDIRIM
Prof. Dr. Kürşat YENİLMEZ
Prof. Dr. Mehmet GÜLTEKİN
Prof. Dr. Meral GÜVEN
Prof. Dr. Murat ÖZDEMİR
Prof. Dr. Necla COŞKUN
Prof. Dr. Nil DUBAN
Prof. Dr. Sabri SİDEKLİ
Prof. Dr. Sait AKBAŞLI
Prof. Dr. Serap ERDOĞAN
Prof. Dr. Şengül Saime ANAGÜN
Prof. Dr. Taner ALTUN
Prof. Dr. Tuncay AKÇADAĞ
Prof. Dr. Dursun DİLEK
Prof. Dr. Duygu ANIL
Prof. Dr. Eda ÜSTÜNEL
Prof. Dr. Efe AKBULUT
Prof. Dr. Ekber TOMUL
Prof. Dr. Elif ÇELEBİ ÖNCÜ
Prof. Dr. Elif TÜRNUKLÜ
Prof. Dr. Elif ÜSTÜN
Prof. Dr. Emine AHMETOĞLU
Prof. Dr. Erdal HAMARTA

Prof. Dr. Erdal TOPRAKÇI
Prof. Dr. Erdiç DURU
Prof. Dr. Erdoğan KÖSE
Prof. Dr. Erkut KONTER
Prof. Dr. Erol KUYURTAR
Prof. Dr. Erten GÖKÇE
Prof. Dr. Esin ATAV
Prof. Dr. Esmahan AĞAOĞLU
Prof. Dr. Esra BUKOVA GÜZEL
Prof. Dr. F. Çağlayan DİNÇER
Prof. Dr. F. Ebru İKİZ
Prof. Dr. Fatma AÇIK
Prof. Dr. Fatma ÇELİKKAYAPINAR
Prof. Dr. Fatma HAZIR BIKMAZ
Prof. Dr. Fatma ÖZMEN
Prof. Dr. Fatma SUSAR KIRMIZI
Prof. Dr. Feride BACANLI
Prof. Dr. Fidan KORKUT OWEN
Prof. Dr. Figen ÇOK
Prof. Dr. Filiz BİLGE
Prof. Dr. Filiz KABAPINAR
Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ
Prof. Dr. Fulya Öztaş
Prof. Dr. Funda ACARLAR
Prof. Dr. Füsün GÜLDEREN ALACAPINAR
Prof. Dr. Gabil ADİLOV
Prof. Dr. Galip YÜKSEL
Prof. Dr. Gaye TUNCER TEKSÖZ
Prof. Dr. Gelengül HAKTANIR
Prof. Dr. Gery MCNAMARA
Prof. Dr. Gıyasettin DEMİRHAN
Prof. Dr. Gökay YILDIZ
Prof. Dr. Gölge SEFEROĞLU
Prof. Dr. Gönül AKÇAMETE
Prof. Dr. Gönül KIRCAALİ İFTAR
Prof. Dr. Gül ÜNAL ÇOBAN
Prof. Dr. Gülden UYANIK BALAT
Prof. Dr. Günseli YILDIRIM
Prof. Dr. Gürcan GÜRGEN
Prof. Dr. Hafize KESER
Prof. Dr. Hakan SERT
Prof. Dr. Haluk ÖZMEN
Prof. Dr. Handan Asude BAŞAL
Prof. Dr. Hasan ARSLAN
Prof. Dr. Hasan COŞKUN
Prof. Dr. Hasan HALUK ERDEM
Prof. Dr. Hasan Hüseyin AKSOY
Prof. Dr. Hasan PEKMEZCİ
Prof. Dr. Hasan ŞEKER
Prof. Dr. Hasan ÜNDER
Prof. Dr. Hatice Ferhan ODABAŞI
Prof. Dr. Hatice Nur ERKIZA

Prof. Dr. Hatice ODACI
Prof. Dr. Havva YAMAK
Prof. Dr. Hayat BOZ
Prof. Dr. Hayati AKYOL
Prof. Dr. Hayri ERTAN
Prof. Dr. Hediye Şule AYCAN
Prof. Dr. Hilal AKTAMIŞ
Prof. Dr. Hilmi DEMİRKAYA
Prof. Dr. Hülya GÜR
Prof. Dr. Hülya ŞAHİN BALTACI
Prof. Dr. Hülya YILMAZ
Prof. Dr. Hünkar KORKMAZ
Prof. Dr. Hüseyin Gazi TOPDEMİR
Prof. Dr. Hüseyin KIRAN
Prof. Dr. Hüseyin KÜÇÜKÖZER
Prof. Dr. Hüseyin YOLCU
Prof. Dr. İbrahim GÜNER
Prof. Dr. İbrahim YILDIRIM
Prof. Dr. İlbilge DÖKME
Prof. Dr. İlhan ERDEM
Prof. Dr. İlhan GÜNBAYI
Prof. Dr. İnayet AYDIN
Prof. Dr. İsmail AYDOĞAN
Prof. Dr. İsmail DOĞAN
Prof. Dr. İsmail GÜVEN
Prof. Dr. İsmail Hakkı DEMİRCİOĞLU
Prof. Dr. İsmail Hakkı MİRİCİ
Prof. Dr. İzzet GÖRGEN
Prof. Dr. Jale ÇAKIROĞLU
Prof. Dr. James BANKS
Prof. Dr. Jennifer MAHON
Prof. Dr. Joe O'HARA
Prof. Dr. Jordanescu EUGEN
Prof. Dr. Kamile DEMİR
Prof. Dr. Kamuran TARIM
Prof. Dr. Kasım KARAKÜTÜK
Prof. Dr. Kaya YILMAZ
Prof. Dr. Kazım ÇELİK
Prof. Dr. Kemal Sinan ÖZMEN
Prof. Dr. Kerim GÜNDOĞDU
Prof. Dr. Kürşat EĞİLMEZ
Prof. Dr. Kürşat ERBAŞ
Prof. Dr. Kyunghwa LEE
Prof. Dr. Lale ALTINKURT
Prof. Dr. Levent TURAN
Prof. Dr. Leyla HARPUTLU
Prof. Dr. Lynn BURLBAW
Prof. Dr. Mahmut SELVİ
Prof. Dr. Mediha SARI
Prof. Dr. Mehmet AÇIKALIN
Prof. Dr. Mehmet ARSLAN
Prof. Dr. Mehmet BEKDEMİR

Prof. Dr. Mehmet CANBULAT
Prof. Dr. Mehmet DEMİREZEN
Prof. Dr. Mehmet ELGÜN
Prof. Dr. Mehmet Fatih ÖZMANTAR
Prof. Dr. Mehmet GÜNAY
Prof. Dr. Mehmet GÜVEN
Prof. Dr. Mehmet Halil SOLAK
Prof. Dr. Mehmet YILMAZ
Prof. Dr. Mehtap ÇAKAN
Prof. Dr. Melek ÇAKMAK
Prof. Dr. Melek DEMİREL
Prof. Dr. Melek KALKAN
Prof. Dr. Meliha YILMAZ
Prof. Dr. Meral UYSAL
Prof. Dr. Metin PİŞKİN
Prof. Dr. Mithat AYDIN
Prof. Dr. Mokter HOSSAIN
Prof. Dr. Mualla AKSU
Prof. Dr. Mukaddes ERDEM
Prof. Dr. Murat Gürkan GÜLCAN
Prof. Dr. Murat ÖZBAY
Prof. Dr. Musa DİKMENLİ
Prof. Dr. Mustafa BAŞI
Prof. Dr. Mustafa BULUŞ
Prof. Dr. Mustafa ÇELİKTEN
Prof. Dr. Mustafa GÜNDÜZ
Prof. Dr. Mustafa Sami TOPÇU
Prof. Dr. Mustafa SARIKAYA
Prof. Dr. Mustafa SÖZBİLİR
Prof. Dr. Mustafa Zafer BALBAĞ
Prof. Dr. Mustafa Volkan COŞKUN
Prof. Dr. Mübeccel Sara GÖNEN
Prof. Dr. Müge ARTAR
Prof. Dr. Münevver ÇETİN
Prof. Dr. Naim UZUN
Prof. Dr. Nebil REYHANİ
Prof. Dr. Necmi GÖKYER
Prof. Dr. Necati CEMALOĞLU
Prof. Dr. Nejla YÜRÜK
Prof. Dr. Nergüz BULUT SERİN
Prof. Dr. Neriman ARAL
Prof. Dr. Nesrin ÖZDENER
Prof. Dr. Neşe TERTEMİZ
Prof. Dr. Nevide DELLAL
Prof. Dr. Nevin SAYLAN
Prof. Dr. Nihat AYCAN
Prof. Dr. Nihat ŞAD
Prof. Dr. Nilgün METİN
Prof. Dr. Nilgün YENİCE
Prof. Dr. Nizamettin KOÇ
Prof. Dr. Nusret KAVAK
Prof. Dr. Nuray SENEMOĞLU

Prof. Dr. Nurettin ŞAHİN
Prof. Dr. Nurettin ŞİMŞEK
Prof. Dr. Nuri DOĞAN
Prof. Dr. Nükhet ÇIKRIKÇI
Prof. Dr. Oğuz ÖZDEMİR
Prof. Dr. Oktay Cem ADIGÜZEL
Prof. Dr. Orhan KARAMUSTAFAOĞLU
Prof. Dr. Osman TİTREK
Prof. Dr. Oya Gülendamar ERSEVER
Prof. Dr. Ozana URAL
Prof. Dr. Ömay ÇOKLUK
Prof. Dr. Ömer ADIGÜZEL
Prof. Dr. Ömer Faruk TUTKUN
Prof. Dr. Özgül KELEŞ
Prof. Dr. Özgür Erdur BAKER
Prof. Dr. Özlem KARAIRMAK
Prof. Dr. Özlem KORAY
Prof. Dr. Paşa Tevfik CEPHE
Prof. Dr. Perihan ÜNÜVAR
Prof. Dr. Perihan Dinç Artut
Prof. Dr. Rabia SARIKAYA
Prof. Dr. Ragıp ÖZYÜREK
Prof. Dr. Ramazan GÜRBÜZ
Prof. Dr. Ramazan SEVER
Prof. Dr. Refik BALAY
Prof. Dr. Rengin ZEMBAT
Prof. Dr. Rıfat MİSER
Prof. Dr. Ruhi SARP KAYA
Prof. Dr. Ruken AKAR VURAL
Prof. Dr. S. Şengül ANAGÜN
Prof. Dr. S. Renan SEZER
Prof. Dr. Sadegül AKBABA ALTUN
Prof. Dr. Sadık KARTAL
Prof. Dr. Sadi SEFEROĞLU
Prof. Dr. Salih Paşa MEMİŞOĞLU
Prof. Dr. Salih UŞUN
Prof. Dr. Savaş BAŞTÜRK
Prof. Dr. Sebahattin ÇEVİKBAŞ
Prof. Dr. Sedat SEVER
Prof. Dr. Sedat UÇAR
Prof. Dr. Seher BALCI ÇELİK
Prof. Dr. Seher SEVİM
Prof. Dr. Selahattin DİLİDÜZGÜN
Prof. Dr. Selahattin GELBAL
Prof. Dr. Selahattin ÖĞÜLMÜŞ
Prof. Dr. Sema BATU
Prof. Dr. Semra ERKAN
Prof. Dr. Semra SUNGUR
Prof. Dr. Serap NAZLI
Prof. Dr. Seval FER
Prof. Dr. Sevgi KÜÇÜKER
Prof. Dr. Sevgi ÖZGÜNGÖR

Prof. Dr. Sezgin VURAN
Prof. Dr. Sibel GÜNEYSU
Prof. Dr. Sibel KARAKELLE
Prof. Dr. Sinan ERTEN
Prof. Dr. Soner POLAT
Prof. Dr. Soner YILDIRIM
Prof. Dr. Söngül TÜMKAYA
Prof. Dr. Stephen LAFER
Prof. Dr. Süleyman İNAN
Prof. Dr. Süleyman SOLAK
Prof. Dr. Sven PERSSON
Prof. Dr. Şenel POYRAZLI
Prof. Dr. Şerife IŞIK
Prof. Dr. Şevki KÖMÜR
Prof. Dr. Şule BAYRAKTAR
Prof. Dr. Şükran TOK
Prof. Dr. Tangül KABAEL
Prof. Dr. Teoman KESERCİOĞLU
Prof. Dr. Tevhide KARGIN
Prof. Dr. Theo WUBBELS
Prof. Dr. Tohit GÜNEŞ
Prof. Dr. Tuğba YANPAR YELKEN
Prof. Dr. Turan PAKER
Prof. Dr. Tülin GÜLER YILDIZ
Prof. Dr. Türkan ARGON
Prof. Dr. Türkay Nuri TOK
Prof. Dr. Uğur SAK
Prof. Dr. Ursula CASANOVA
Prof. Dr. Vedat ÖZSOY
Prof. Dr. Vivienne BAUMFIELD
Prof. Dr. Yahya ALTINKURT
Prof. Dr. Yasemin BAYYURT
Prof. Dr. Yasemin Gülbahar GÜVEN
Prof. Dr. Yasemin KARAMAN KEPENEKÇİ
Prof. Dr. Yasemin KIRKGÖZ
Prof. Dr. Yasemin KOÇAKUSLUEL
Prof. Dr. Yaşar KONDAKÇI
Prof. Dr. Yaşare AKTAŞ ARNAS
Prof. Dr. Yavuz AKPINAR
Prof. Dr. Yeşim ÇAPA AYDIN
Prof. Dr. Yeşim FAZLIOĞLU
Prof. Dr. Yeter ŞAHİNER
Prof. Dr. Yıldız GÜVEN
Prof. Dr. Yusif MAMMADOV
Prof. Dr. Yusuf BUDAK
Prof. Dr. Yusuf ŞAHİN
Prof. Dr. Yücel KABAPINAR
Prof. Dr. Yüksel KAVAK
Prof. Dr. Zekeriya GÜNEY
Prof. Dr. Zekeriya NARTGÜL
Prof. Dr. Zekeriya NARTGÜN
Prof. Dr. Zeynep Deniz YÖNDEM

Prof. Dr. Zeynep Fulya TEMEL
Prof. Dr. Zeynep KARATAŞ
Prof. Dr. Zuhul OKAN
Doç. Dr. A. Cendel KARAMAN
Doç. Dr. Abbas ERTÜRK
Doç. Dr. Abdulkadir UZUNÖZ
Doç. Dr. Abdullah Cem ÖZAL
Doç. Dr. Abdullah MERT
Doç. Dr. Abdullah UĞUR
Doç. Dr. Abdurrahman ŞAHİN
Doç. Dr. Adem Peker
Doç. Dr. Adnan BOYACI
Doç. Dr. Adnan TAŞGIN
Doç. Dr. Ahmet AYIK
Doç. Dr. Ahmet BAŞAL
Doç. Dr. Ahmet CİHANGİR
Doç. Dr. Ahmet ERDOĞAN
Doç. Dr. Ahmet ÖZMEN
Doç. Dr. Ahmet TEKBIYIK
Doç. Dr. Ahmet YILDIZ
Doç. Dr. Ahmet Zeki GÜVEN
Doç. Dr. Ahu ARICIOĞLU
Doç. Dr. Ali ESGİN
Doç. Dr. Ali Gürsan SARAÇ
Doç. Dr. Ali KIŞ
Doç. Dr. Ali Korkut ULUDAĞ
Doç. Dr. ALİ MERÇ
Doç. Dr. Ali ÖZKAYA
Doç. Dr. Ali Serdar SAĞKAL
Doç. Dr. Ali ÜNAL
Doç. Dr. Ali YILDIZ
Doç. Dr. Aliye Erdem HARBELİOĞLU
Doç. Dr. Alper ÇILTAŞ
Doç. Dr. Alper SİNAN
Doç. Dr. Alper YETKİNER
Doç. Dr. Arif BAKLA
Doç. Dr. Arslan BAYRAM
Doç. Dr. Arzu KARÇKAY TAŞDELEN
Doç. Dr. Arzu ÖZKAN CEYLAN
Doç. Dr. Asiye TOKER GÖKÇE
Doç. Dr. Aslı TAYLI
Doç. Dr. Atılgan ERÖZKAN
Doç. Dr. Atila YILDIRIM
Doç. Dr. Ayalp Talun İNCE
Doç. Dr. Aydın BALYER
Doç. Dr. Ayfer ALPER
Doç. Dr. Aylin CAM
Doç. Dr. Aylin ÇAM
Doç. Dr. Aynur BİLİR
Doç. Dr. Aynur BOZKURT BOSTANCI
Doç. Dr. Aysel ÇOBAN
Doç. Dr. Aysel Esen ÇOBAN

Doç. Dr. Aysun ÖZTUNA KAPLAN
Doç. Dr. Ayşe ÇİFTÇİ
Doç. Dr. Ayşe MEMİŞ
Doç. Dr. Ayşe Nesibe ÖNDER
Doç. Dr. Ayşe OKVURAN
Doç. Dr. AYŞE SAVRAN GENCER
Doç. Dr. Ayşe YALÇIN ÇELİK
Doç. Dr. Ayşe YENİLMEZ
Doç. Dr. Ayşegül AAMANDA YEŞİLBURSA
Doç. Dr. Ayşegül BAYRAKTAR
Doç. Dr. Ayşegül DERMAN
Doç. Dr. Ayşen ESEN ÇOBAN
Doç. Dr. Ayşenur BÜYÜKGÖZE KAVAS
Doç. Dr. Ayşenur Kutluca CANBULAT
Doç. Dr. Ayten KİRİŞ AVAROĞULLARI
Doç. Dr. Bahadır NAMDAR
Doç. Dr. Bahadır YILDIZ
Doç. Dr. Bahar DEMİR
Doç. Dr. BAKİ DUY
Doç. Dr. Baki ŞAHİN
Doç. Dr. Banu ALTUNAY ARSLANTEKİN
Doç. Dr. Barış EROĞLU
Doç. Dr. Bayram AŞILIOĞLU
Doç. Dr. Bayram BAŞ
Doç. Dr. Bayram BIÇAK
Doç. Dr. Bayram ÇETİN
Doç. Dr. Behçet ÖZNACAR
Doç. Dr. Behsat SAVAŞ
Doç. Dr. Bekir DİREKÇİ
Doç. Dr. Berna ARSLAN
Doç. Dr. Berna AYGÜN
Doç. Dr. Berna AYTAÇ
Doç. Dr. Berna CANTÜRK GÜNHAN
Doç. Dr. Berna GÜCÜM
Doç. Dr. Berna ÜRÜN KARAHAN
Doç. Dr. Berrin BAYDIK
Doç. Dr. Bertan AKYOL
Doç. Dr. Beyza KAPÇAK IŞIKSUNGUR
Doç. Dr. Bilge UZUN
Doç. Dr. Binnur İlder GENÇ
Doç. Dr. Birgül ÇAKIR
Doç. Dr. Birsal AYBEK
Doç. Dr. Birsal DOĞAN
Doç. Dr. Buket KORKUT RAPTİS
Doç. Dr. Buket YAKMACI GÜZEL
Doç. Dr. Burcu AKHUN
Doç. Dr. Burcu ANILAN
Doç. Dr. Burcu ATAR
Doç. Dr. Burcu BECEREN ÖZDEMİR
Doç. Dr. Burcu ŞENLER
Doç. Dr. Burcu ŞENLER
Doç. Dr. Burçak BOZ

Doç. Dr. Burçin GÖKKURT ÖZDEMİR
Doç. Dr. Burçin TÜRKKAN
Doç. Dr. Bülent AYDOĞDU
Doç. Dr. Bülent ÇETİNKAYA
Doç. Dr. Canan KOÇ
Doç. Dr. Canan LAÇİN ŞİMŞEK
Doç. Dr. Canay DEMİRHAN İŞCAN
Doç. Dr. Celal Tayyar UĞURLU
Doç. Dr. Cem Ali GİZİR
Doç. Dr. Cem BALÇIKANLI
Doç. Dr. Cem Sinan ARSLAN
Doç. Dr. Cem TOPSAKAL
Doç. Dr. Cemal KALSEN
Doç. Dr. Cenk AKBIYIK
Doç. Dr. Cevat ELMA
Doç. Dr. Cihat DEMİR
Doç. Dr. Coşkun KÜÇÜKTEPE
Doç. Dr. Çağla GÜR
Doç. Dr. Çağlar ÇAĞLAR
Doç. Dr. Çetin TÜRKİYILMAZ
Doç. Dr. Çiğil AYKUT
Doç. Dr. Çiğdem ALDAN KARADEMİR
Doç. Dr. Çiğdem ÜNAL
Doç. Dr. Davut SARITAŞ
Doç. Dr. Demet BARAN BULUT
Doç. Dr. Deniz GÜLLEROĞLU
Doç. Dr. Derya ASI
Doç. Dr. Didem AKYÜZ
Doç. Dr. Didem ÇETİN
Doç. Dr. Didem KILIÇ MOCAN
Doç. Dr. Dilek ACER
Doç. Dr. Dilek ÇELİKLER
Doç. Dr. Dilek GENÇTANRIM KURT
Doç. Dr. Dilşat PEKER ÜNAL
Doç. Dr. Duygu SÖNMEZ
Doç. Dr. Ebru AYLAR
Doç. Dr. Ebru DERETARLA GÜL
Doç. Dr. Ebru OĞUZ
Doç. Dr. Ege AKGÜN
Doç. Dr. Ekrem Levent İLHAN
Doç. Dr. Elif ATABEK YİĞİT
Doç. Dr. Elif Bengi ÜNSAL ÖZBERK
Doç. Dr. Elif SAZAK PINAR
Doç. Dr. Elvan GÜNEL
Doç. Dr. Elvan ŞAHİN
Doç. Dr. Emel ÖZDEMİR ERDOĞAN
Doç. Dr. Emine ÇİL
Doç. Dr. Emine DURMUŞ
Doç. Dr. Emine ÖNEN
Doç. Dr. Emrah GÜL
Doç. Dr. Emre ÜNAL
Doç. Dr. Ender DURUALP

Doç. Dr. Engin ADER
Doç. Dr. Enver YOLCU
Doç. Dr. Eray ÇELİK
Doç. Dr. Erdal ARSLAN
Doç. Dr. Erdal KÜÇÜKER
Doç. Dr. Eren CEYLAN
Doç. Dr. Eren Halil ÖZBERK
Doç. Dr. Eren VURAL
Doç. Dr. Ergül DEMİR
Doç. Dr. Erhan ERTEKİN
Doç. Dr. Erkan ÇER
Doç. Dr. Erkan KIRAL
Doç. Dr. Erkan KÜLEKÇİ
Doç. Dr. Erkan TABANCALI
Doç. Dr. Erol ÖZÇELİK
Doç. Dr. Ersen YAZICI
Doç. Dr. Ersin KARADEMİR
Doç. Dr. Ersin TÜRE
Doç. Dr. Ertuğ CAN
Doç. Dr. Esma BULUŞ KIRIKKAYA
Doç. Dr. Esme HACİEMİNOĞLU
Doç. Dr. Esra BOZKURT ALKAN
Doç. Dr. Evrim ÇETİNKAYA YILDIZ
Doç. Dr. Evrim ERBİLGİN
Doç. Dr. Eylem DAYI
Doç. Dr. Eylem Gökçe TÜRK
Doç. Dr. Ezgi GÜVEN YILDIRIM
Doç. Dr. Ezgi TOPLU Demirtaş
Doç. Dr. Fahriye HAYIRSEVER
Doç. Dr. Fatih KEZER
Doç. Dr. Fatih YILMAZ
Doç. Dr. Fatma ÇALIŞANDEMİR
Doç. Dr. Fatma MIZIKACI
Doç. Dr. Fatma Özlem SAKA
Doç. Dr. Fatma TEZCAN
Doç. Dr. Fatma ÜNAL
Doç. Dr. Fatoş KORKMAZ
Doç. Dr. Fazilet TAŞDEMİR
Doç. Dr. Ferhan GÜNDÜZ
Doç. Dr. Feride ÖZYILDIRIM GÜMÜŞ
Doç. Dr. Fevziye SAYILAN KOCAYİĞİT
Doç. Dr. Fırat Kıyas BİREL
Doç. Dr. Filiz AKAR
Doç. Dr. Firdevs SAVİ ÇAKAR
Doç. Dr. Funda NAYIR
Doç. Dr. Gamze ABUR
Doç. Dr. Gamze SART
Doç. Dr. Gizem UYUMAZ
Doç. Dr. Gökçe GÖKALP
Doç. Dr. Gökhan ATİK
Doç. Dr. Gökhan ÇETİNKAYA
Doç. Dr. Gökhan ÖZTÜRK

Doç. Dr. Göksu Gözen ÇITAK
Doç. Dr. Gözdegül ARIK KARAMIK
Doç. Dr. Güçlü ŞEKERCİOĞLU
Doç. Dr. Gülce COŞKUN ŞENTÜRK
Doç. Dr. Gülenaz SELÇUK
Doç. Dr. Gülfem SARP KAYA AKTAŞ
Doç. Dr. Gülfem Sezen BALÇIKANLI
Doç. Dr. Güliz AYDIN
Doç. Dr. Güliz KARAARSLAN SEMİZ
Doç. Dr. Gülseren KARAGÖZ AKAR
Doç. Dr. Gülsüm AKYOL
Doç. Dr. Gülten KOÇ
Doç. Dr. GÜNEŞ SALI
Doç. Dr. Gürcü KOÇ ERDAMAR
Doç. Dr. Gürsoy AKÇA
Doç. Dr. Hacer Hande UYSAL
Doç. Dr. Hakan ATILGAN
Doç. Dr. Hakan IŞIK
Doç. Dr. Hasan Şahin KIZILCIK
Doç. Dr. Hakan ÜLPER
Doç. Dr. Hakan Yavuz ATAR
Doç. Dr. Haktan DEMİRCİOĞLU
Doç. Dr. Hale KOÇER
Doç. Dr. Halil İbrahim KAYA
Doç. Dr. Halim ÇAVUŞOĞLU
Doç. Dr. Halise Kader ZENGİN
Doç. Dr. Halise Pelin KARASU
Doç. Dr. Halit KARALAR
Doç. Dr. Hamit YOKUŞ
Doç. Dr. Handan GÜNEŞ
Doç. Dr. Harun ŞAHİN
Doç. Dr. Hasan BAĞCI
Doç. Dr. Hasan DEMİRTAŞ
Doç. Dr. Hasan ESİCİ
Doç. Dr. Hasan Hüseyin AKSU
Doç. Dr. Hatice AKKOÇ
Doç. Dr. Hatice BAKKALOĞLU
Doç. Dr. Hatice BEKİR
Doç. Dr. Hatice COŞKUN
Doç. Dr. Hatice FIRAT
Doç. Dr. Hatice Gözde ERTÜRK KARA
Doç. Dr. Hatice KUMANDAŞ ÖZTÜRK
Doç. Dr. Hayal YAVUZ GÜZEL
Doç. Dr. Hayriye TUĞBA ÖZTÜRK
Doç. Dr. Hıdır KARADUMAN
Doç. Dr. Hülya ERCAN
Doç. Dr. Hülya ERTAŞ
Doç. Dr. Hüseyin ANILAN
Doç. Dr. İbrahim TANRIKULU
Doç. Dr. İdil AKSÖZ EFE
Doç. Dr. İdris KAYA
Doç. Dr. İlhan KARATAŞ

Doç. Dr. İlhan YALÇIN
Doç. Dr. İlke EVİN GENÇEL
Doç. Dr. İlker CIRIK
Doç. Dr. İlknur Çifci TEKİNARSLAN
Doç. Dr. İsa Birkan GÜLDENOĞLU
Doç. Dr. İsmail HAKKI KIZILOLUK
Doç. Dr. İsmail KARAKAYA
Doç. Dr. İsmail SEÇER
Doç. Dr. Jacqueline GUSTAFSON
Doç. Dr. Kaan Zülfikar DENİZ
Doç. Dr. Kamil YILDIRIM
Doç. Dr. Kaya YILDIZ
Doç. Dr. Kemal KAYIKÇI
Doç. Dr. Kenan DEMİR
Doç. Dr. Kenan ÖZCAN
Doç. Dr. Kevser BAYKARA
Doç. Dr. Laura M. Reid MARKS
Doç. Dr. Levent MERCİN
Doç. Dr. Levent ŞENYÜZ
Doç. Dr. Levent YAYCI
Doç. Dr. Lokman TANRIKULU
Doç. Dr. Lütü ÜREDİ
Doç. Dr. M. Cem BABADOĞAN
Doç. Dr. Maide ORÇAN
Doç. Dr. Martha LASH
Doç. Dr. Mehmet Akif OCAK
Doç. Dr. Mehmet Ali AKINCI
Doç. Dr. Mehmet Ertuğrul UÇAR
Doç. Dr. Mehmet İkbāl YETİŞİR
Doç. Dr. Mehmet TEYFUR
Doç. Dr. Mehmet ULAŞ
Doç. Dr. Mehmt AKİF SÖZER
Doç. Dr. Melahat DEMİRBİLEK
Doç. Dr. Melek ALTIPARMAK KARAKUŞ
Doç. Dr. Melihan ÜNLÜ
Doç. Dr. Meltem GÖNDEN
Doç. Dr. Meral HAKVERDİ CAN
Doç. Dr. Merve Lütüye ŞENTÜRK
Doç. Dr. Meryem Nur AYDEDE
Doç. Dr. Mesut GÜN
Doç. Dr. Metin AŞÇI
Doç. Dr. Mevlüt GÜLMEZ
Doç. Dr. Mine ALADAĞ
Doç. Dr. Mine GÖZÜBÜYÜK TAMER
Doç. Dr. Muhammet AVAROĞULLARI
Doç. Dr. Murat AKYILDIZ
Doç. Dr. Murat BALKIS
Doç. Dr. Murat ERTEN
Doç. Dr. Murat TAŞDAN
Doç. Dr. Mustafa ALTINKÖK
Doç. Dr. Mustafa DOĞRU
Doç. Dr. Mustafa GİRGİN

Doç. Dr. Mustafa HAMALOSMANOĞLU
Doç. Dr. Mustafa KIŞOĞLU
Doç. Dr. Mustafa Levent İNCE
Doç. Dr. Mustafa ÖZMUSUL
Doç. Dr. Mustafa SEVER
Doç. Dr. Mücahit KÖSE
Doç. Dr. Müge ADNAN
Doç. Dr. Müge ŞEN
Doç. Dr. Münevver İLGÜN DİBEK
Doç. Dr. Nebiye KORKMAZ
Doç. Dr. Necdet AYKAÇ
Doç. Dr. Necdet KONAN
Doç. Dr. Necla EKİNCİ
Doç. Dr. Necmettin TEKER
Doç. Dr. Nermin KARABACAK
Doç. Dr. Nermin ÖNER KORUKLU
Doç. Dr. Nesrin Diler SÖNMEZ
Doç. Dr. Neşe GÜLER
Doç. Dr. Nigar İpek EĞİLMEZ
Doç. Dr. Nihan DEMİRKASIMOĞLU
Doç. Dr. Nilay ÖZTÜRK
Doç. Dr. Nilgün Açık ÖNKAS
Doç. Dr. Nilgün SEÇKEN
Doç. Dr. Nilgün TAŞTAN
Doç. Dr. Nilüfer KAHRAMAN
Doç. Dr. Nilüfer KÖSE
Doç. Dr. Nilüfer ÖZCAN DEMİR
Doç. Dr. Nurgül Akmanoğlu
Doç. Dr. Nurhan ÖZTÜRK
Doç. Dr. Oğuz Serdar KESİCİOĞLU
Doç. Dr. Oğuzhan DALKIRAN
Doç. Dr. Okan BULUT
Doç. Dr. Oktay ASLAN
Doç. Dr. Oktay BEKTAŞ
Doç. Dr. Onur ÇALIŞKAN
Doç. Dr. Onur İŞBULAN
Doç. Dr. Onur ÖZMEN
Doç. Dr. Orkide BAKALIM
Doç. Dr. Osman ÇİMEN
Doç. Dr. Osman Raşit IŞIK
Doç. Dr. Oylum AKKUŞ
Doç. Dr. Ömer KUTLU
Doç. Dr. Ömür GÜRDOĞAN BAYIR
Doç. Dr. Ömür Gürel SELİMOĞLU
Doç. Dr. Ömür KOÇ
Doç. Dr. Öner ÇELİKKALELİ
Doç. Dr. Özcan DOĞAN
Doç. Dr. Özden FİDAN
Doç. Dr. Özgür ULUBEY
Doç. Dr. Özgür YILDIZ
Doç. Dr. Özlem ALKAN ERSOY
Doç. Dr. Özlem ÇAKIR

Doç. Dr. Özlem ERYILMAZ MUŞTU
Doç. Dr. Özlem TAGAY
Doç. Dr. Özlem YURT TARAKLI
Doç. Dr. Özlem Yeşim ÖZBEK
Doç. Dr. Perihan GÜNEŞ
Doç. Dr. Pervin Oya TANERİ
Doç. Dr. Pınar BAĞÇELİ KAHRAMAN
Doç. Dr. Pınar FETTAHLIOĞLU
Doç. Dr. Pınar SARP KAYA
Doç. Dr. Pınar ŞAFAK
Doç. Dr. Pınar YILDIZ
Doç. Dr. Ramazan AKDOĞAN
Doç. Dr. Ramazan KARATAŞ
Doç. Dr. Ramazan YILMAZ
Doç. Dr. Ramin Aliyev
Doç. Dr. Raşit AVCI
Doç. Dr. Recep ERCAN
Doç. Dr. Refik TURAN
Doç. Dr. Refika OLGAN
Doç. Dr. Rıza AKYÜREK
Doç. Dr. Rüyam KÜÇÜKSÜLEYMANOĞLU
Doç. Dr. Saadet KURU ÇETİN
Doç. Dr. Sabahat BURAK
Doç. Dr. Sabahattin DENİZ
Doç. Dr. Sabit MENTEŞE
Doç. Dr. Sabriye ŞENER
Doç. Dr. Saide ÖZBEY
Doç. Dr. Sait BULUT
Doç. Dr. Sait ULUÇ
Doç. Dr. Sakine Gülfem ÇAKIR
Doç. Dr. Salih ÇAKMAK
Doç. Dr. Salih ŞAHİN
Doç. Dr. Salim SEVER
Doç. Dr. Seda DONAT BACIOĞLU
Doç. Dr. Sedat IŞIKLI
Doç. Dr. Sedat İNCE
Doç. Dr. Sedef CANBAZOĞLU BİLİCİ
Doç. Dr. Seher YALÇIN
Doç. Dr. Selmin BİLEN
Doç. Dr. Semra SÜTGİBİ
Doç. Dr. Semra TİCAN BAŞARAN
Doç. Dr. Serap EMİR
Doç. Dr. Serkan ARIKAN
Doç. Dr. Serpil ALPTEKİN
Doç. Dr. Servet GÖZETLİK
Doç. Dr. Seval DENİZ KILIÇ
Doç. Dr. Seval ERDEN
Doç. Dr. Seval KÜÇÜKTEPE
Doç. Dr. Sevda BARUT
Doç. Dr. Sevgi AYDIN GÜNBATAR
Doç. Dr. Sevilay KİLMEN
Doç. Dr. Sevim SEVGİ

Doç. Dr. Sevinc ALİYEVA
Doç. Dr. Sezai KOÇYİĞİT
Doç. Dr. Sezer CİHANER
Doç. Dr. Sezer Sabriye İKİZ
Doç. Dr. Sezgi SARAÇ
Doç. Dr. Sibel DURU
Doç. Dr. Sibel TURHAN TUNA
Doç. Dr. Simla COURSE
Doç. Dr. Sinan AYAN
Doç. Dr. Sinan KOÇYİĞİT
Doç. Dr. Sinem Seze EVCAN
Doç. Dr. Soner AKŞEHİRLİ
Doç. Dr. Suat CAKOVA
Doç. Dr. Suna KAYMAK ÖZMEN
Doç. Dr. Süleyman CAN
Doç. Dr. Süleyman KARATAŞ
Doç. Dr. Sündüs YERDELEN
Doç. Dr. Şadan ÖKMEN
Doç. Dr. Şahin DANIŞMAN
Doç. Dr. Şahin KESİCİ
Doç. Dr. Şakir ÇINKIR
Doç. Dr. Şenay YAPICI
Doç. Dr. Şendil CAN
Doç. Dr. Şenol SEZER
Doç. Dr. Şerife Gonca ZEREN
Doç. Dr. Şerife Koza ÇİFTÇİ
Doç. Dr. Şerife YÜCESOY
Doç. Dr. Şeyda Deniz TARIM
Doç. Dr. Şeyda GÜL
Doç. Dr. Şeyma Şengil AKAR
Doç. Dr. Şükran DİLİDÜZGÜN
Doç. Dr. Şükran KILIÇ
Doç. Dr. Şükrü ADA
Doç. Dr. Tao WANG
Doç. Dr. Tarık SOYDAN
Doç. Dr. Temel TOPAL
Doç. Dr. Tezcan KARTAL
Doç. Dr. Tuba ADA
Doç. Dr. Tuba YOKUŞ
Doç. Dr. Tuğba ÇELİK
Doç. Dr. Tuğba ÇENGELCİ KÖSE
Doç. Dr. Tuğba HORZUM
Doç. Dr. Tuğba HOŞGÖR
Doç. Dr. Tuğba SARI
Doç. Dr. Tuncay ÖĞRETMEN
Doç. Dr. Turan Akman ERKILIÇ
Doç. Dr. Turgay ÜNALAN
Doç. Dr. Turgut TÜRKDOĞAN
Doç. Dr. Tülin Şener KILINÇ
Doç. Dr. Türkan AKSU
Doç. Dr. Türkan Doğan
Doç. Dr. Ufuk AKBAŞ

Doç. Dr. Uğur AKIN
Doç. Dr. Uğur DOĞAN
Doç. Dr. Ümit DEMİRAL
Doç. Dr. Ümit ŞAHBAZ
Doç. Dr. Ümüt AKAGÜNDÜZ
Doç. Dr. Ünal BOZYER
Doç. Dr. Vahit BADEMCİ
Doç. Dr. Veli BATDI
Doç. Dr. Vesile ALKAN
Doç. Dr. Vural HOŞGÖRÜR
Doç. Dr. Yagut ALİYEVA
Doç. Dr. Yalçın YALAKİ
Doç. Dr. Yasemin ERGENEKON
Doç. Dr. Yasemin ESEN
Doç. Dr. Yasemin HACIOĞLU
Doç. Dr. Yasemin TAŞ
Doç. Dr. Yıldız KIZILABDULLAH
Doç. Dr. Yılmaz TONBUL
Doç. Dr. Yunus PINAR
Doç. Dr. Yusuf SÜLÜN
Doç. Dr. Yücel FİDAN
Doç. Dr. Zafer TANGÜLÜ
Doç. Dr. Zehra ATBAŞI
Doç. Dr. Zekeriya ÇAM
Doç. Dr. Zeliha YAZICI
Doç. Dr. Zerrin TURAN
Doç. Dr. Zeynel HAYRAN
Doç. Dr. Zeynep ATİK
Doç. Dr. Zeynep EKEN
Doç. Dr. Zeynep UĞURLU
Doç. Dr. Zihniye OKRAY
Doç. Dr. Zöhre KANMAZ KAYA
Doç. Dr. Zeynep KILIÇ
Doç. Dr. Nihal YURTSEVEN
Doç. Dr. Özge Metin ASLAN
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet CAN
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet YAMAÇ
Dr. Öğr. Üyesi Ali İHSAN BENZER
Dr. Öğr. Üyesi Arzu ARIKAN
Dr. Öğr. Üyesi Aslı YILDIRIM POLAT
Dr. Öğr. Üyesi Ayhan BABAROĞLU
Dr. Öğr. Üyesi Aysel TÜFEKÇİ
Dr. Öğr. Üyesi Aysin ŞENEL
Dr. Öğr. Üyesi Ayşe BENGİSOY
Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül AKINCI COŞGUN
Dr. Öğr. Üyesi Ayşenur ÖZTÜRK
Dr. Öğr. Üyesi Başak KARATEKE
Dr. Öğr. Üyesi Betül BARUT
Dr. Öğr. Üyesi Birgül ÇAKIR YILDIRIM
Dr. Öğr. Üyesi Burak ASMA
Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem AYTEKİN
Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem İŞ GÜZEL

Dr. Öğr. Üyesi Demet SEVER
Dr. Öğr. Üyesi Derya ATİK KARA
Dr. Öğr. Üyesi Dilruba KÜRÜM YAPICIOĞLU
Dr. Öğr. Üyesi Elif ÇİMŞİR
Dr. Öğr. Üyesi Emine Hande AYDOS
Dr. Öğr. Üyesi Emine ZEHRA TURAN
Dr. Öğr. Üyesi Emre EV ÇİMEN
Dr. Öğr. Üyesi Engin KARAHAN
Dr. Öğr. Üyesi Eren KESİM
Dr. Öğr. Üyesi Esra KIZILAY
Dr. Öğr. Üyesi Esin YILMAZ KOĞAR
Dr. Öğr. Üyesi Evren ŞUMUER
Dr. Öğr. Üyesi Fadime ULUSOY
Dr. Öğr. Üyesi Fatma Şeyma KOÇ
Dr. Öğr. Üyesi Fulya SOĞUKSU
Dr. Öğr. Üyesi Fulya ZORLU
Dr. Öğr. Üyesi Gonca ULUDAĞ
Dr. Öğr. Üyesi Gözde İNAR KIZILTEPE
Dr. Öğr. Üyesi Gülçin OFLAZ
Dr. Öğr. Üyesi Güzin YASEMİN TUNÇAY
Dr. Öğr. Üyesi Hakan KOĞAR
Dr. Öğr. Üyesi Handan DOĞAN
Dr. Öğr. Üyesi Hatice GÖKÇE BİLGİÇ
Dr. Öğr. Üyesi Hilmi DEMİRAL
Dr. Öğr. Üyesi Işıl KELLEVEZİR
Öğr. Görevlisi Kazım ARTUT
Dr. Öğr. Üyesi Kenan BULUT
Dr. Öğr. Üyesi M. EMRE SEZGİN
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet SAĞLAM
Dr. Öğr. Üyesi Meltem ÇENGEL SCHOVILLE
Dr. Öğr. Üyesi Merve ÜNAL
Dr. Öğr. Üyesi Meryem ALTUN
Dr. Öğr. Üyesi Murat CANPOLAT
Dr. Öğr. Üyesi Murat Doğan ŞAHİN
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Kemal ÖZTÜRK
Dr. Öğr. Üyesi Nazan KAYTEZ
Dr. Öğr. Üyesi Nihal KURUOĞLU MACCARIO
Dr. Öğr. Üyesi Nilgün KURU ALICI
Dr. Öğr. Üyesi Oya AKYILDIZ
Dr. Öğr. Üyesi Özlem CEZİKTÜRK
Dr. Öğr. Üyesi Özlem MELEK ERBİL KAYA
Dr. Öğr. Üyesi Özlem YURT
Dr. Öğr. Üyesi Pelin TAŞKIN
Dr. Öğr. Üyesi Pınar KIZILHAN
Dr. Öğr. Üyesi Rıdvan KARABULUT
Dr. Öğr. Üyesi Savaş CEYLAN
Dr. Öğr. Üyesi Savaş ERGÜL
Dr. Öğr. Üyesi Sekvan KUZU

Dr. Öğr. Üyesi Selda ARAS
Dr. Öğr. Üyesi Sema ÜNLÜER
Dr. Öğr. Üyesi Serpil KALAYCI
Dr. Öğr. Üyesi Sinan SCHREGLMANN
Dr. Öğr. Üyesi Sonnur KÜÇÜK
Dr. Öğr. Üyesi Sunagül SANİ BOZKURT
Dr. Öğr. Üyesi Şemseddin GÜNDÜZ
Dr. Öğr. Üyesi Türkan ÇELİK
Dr. Öğr. Üyesi Türker TOKER
Dr. Öğr. Üyesi Utku BEYAZIT
Dr. Öğr. Üyesi Vesile AYKAÇ
Dr. Öğr. Üyesi Yakup DOĞAN
Dr. Öğr. Üyesi Yakup YILDIRIM
Dr. Öğr. Üyesi Yurdağül BOĞAR
Dr. Öğr. Üyesi Zerrin TOKER
Dr. Adem ÇİLEK
Dr. Ali YILMAZ
Dr. Aylin ALBAYRAK SARI
Dr. Burcu ULUTAŞ
Dr. Celal GÜLŞEN
Dr. Ersin ŞAHİN
Dr. Fatih BEKTAŞ
Dr. Funda EKİCİ
Dr. Göksel ERDEM
Dr. H. Çiğdem YAVUZ
Dr. Hakan TURAN
Dr. Mahmut ARIKAN
Dr. Mehmet YAPICI
Dr. Nurcan TEKİN
Dr. Remzi YILDIRIM
Dr. Seçil Dayıoğlu
Dr. Suna ÇÖĞMEN
Ar. Gör. Özge ERDEMLİ

CONTENTS/İÇİNDEKİLER

KORONAVİRÜS (COVID-19) BAĞLAMINDA İLKOKUL ÖĞRETMENLERİNİN EBA KULLANIMI VE CANLI DERS YÖNETİMİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ	13
OSMAN FERDA BEYTEKİN, AHMET BULUT	13
REKLAM İÇERİKLERİNİN ÇOCUKLARIN GELİŞİM ÖZELLİKLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ.....	24
ALEV ÜSTÜNDAĞ	24
İLKÖĞRETİM MATEMATİK ÖĞRETMENLİĞİ 3. SINIF ÖĞRETMEN ADAYLARININ ETKİNLİKLERİNDEKİ SOSYOMATEMATİKSEL NORM FARKINDALIKLARININ İNCELENMESİ.....	35
ALEYNA BAYAR, ÜNAL YILMAZ, HAZAL YILMAZ, BURÇAK BOZ-YAMAN	35
DESIGNING AND DEVELOPMENT OF EDUCATIONAL VIRTUAL REALITY CAMPUS – EVRECA.....	41
ALI GERİŞ, NESRİN ÖZDENER.....	41
ERKEN ÇOCUKLUK ÖZEL EĞİTİMİNDE TEKNOLOJİ KULLANIMI ÜZERİNE KAVRAMSAL BİR İNCELEME	51
ALİ KURT, MERAL MELEKOĞLU	51
YETİŞKİMLERİN HALK EĞİTİM MERKEZİNDEKİ ETKİNLİKLERE KATILMA NEDENLERİ []	59
ALİ RIZA ERDEM, TUĞRA DEMİRTAŞ.....	59
İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ÖZ-DÜZENLEME BECERİLERİNİN İNCELENMESİ	68
ALİ TERZİ, TANER ALTUN	68
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN TEKNOLOJİK PEDAGOJİK ALAN YETERLİLİKLERİNİN İNCELENMESİ	79
ALİHAN YUSUFOĞLU, EBRU GENÇTÜRK GÜVEN	79
TÜRKİYE’DE BİLİMİN DOĞASI VE FEN EĞİTİMİ ÜZERİNE GERÇEKLEŞTİRİLEN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ.....	93
ARZU SÖNMEZ ERYAŞAR.....	93
DEDİKODUNUN EVRİMİ, SOSYAL HAYATA ETKİLERİ VE DEDİKODU YÖNETİMİ	111
ARZU TÜKENMEZ, ULAŞ KONDAKÇI	111
ÖĞRETMENLERİNİN MATEMATİK ÖĞRETME ÖZ YETERLİK İNANÇLARININ BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ	119
ASLI MERVE ALA, FATİH BAŞ	119

GELECEKTEKİ SAYGIN İŞ ÖLÇEĞİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI	126
AYŞE KESER, AYŞENUR BÜYÜKGÖZE-KAVAS	126
ÖĞRETMEN ADAYLARININ KADINA YÖNELİK ŞİDDET TUTUMLARI VE TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ İLE İLİŞKİSİ	134
AYŞE SOYLU, YASEMİN ESEN	134
STEM EĞİTİM ANLAYIŞI İLE TASARIM/ PROJE TABANLI ETKİNLİK ÖRNEĞİ: YAĞMUR HASADI VE GRİ SUYUN GERİ DÖNÜŞTÜRÜLMESİ	150
BERKAY KÖSEOĞLU, AYŞEGÜL ERYILMAZ ÇEVİRGEN	150
ÖĞRENME YÖNETİM SİSTEMLERİNİN MATEMATİK EĞİTİMİ BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ	158
AYŞEGÜL ERYILMAZ ÇEVİRGEN, SENA HAYIR	158
UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE FEN BİLGİSİ ÖĞRETMENLERİNİN DİYALÖJİK ÖĞRENME YÖNTEMİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ	167
AYŞEGÜL TONGAL, MUSTAFA DOĞRU	167
ÖĞRETMEN EĞİTİM PROGRAMLARINDA CİNSİYET DAĞILIMI	174
AYŞEGÜL ERYILMAZ ÇEVİRGEN, TUGAY KAÇAK	174
FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ METAFORİK ALGILARINA GÖRE “SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE” NEDİR?	180
AYTEN ARSLAN	180
ULUSLARARASI DENETİM KURULLARI ÖRGÜTÜ’NE ÜYE ÜLKELERİN EĞİTİM DENETMENLERİ VE DENETİM SÜREÇLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI	190
ERDAL TOPRAKÇI, BAHAR YÜCE	190
OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ GÖZÜNDEN OYUNCAK KAVRAMI	216
BENGÜ TÜRKÖĞLU	216
UZAKTAN EĞİTİM ORTAMINDA ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL BULUNUŞLUK DÜZEYLERİ	228
BETÜL ÖZAYDIN ÖZKARA	228
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRENME VE ÖĞRETİM STİLLERİ	234
BİRSEN DOĞAN, SEHER AKŞİT, MESUT KAÇAK, OZAN SARIKAYA, AYSU TUNA	234
ORTAOKUL 5. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN BİLİNÇLİ TÜKETİCİLİĞE İLİŞKİN GÖRÜŞ VE DAVRANIŞLARI	247
CEREN UTKUGÜN	247

TÜRKİYE’DE OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN BİREYLERLE YAPILAN BİLGİSAYAR DESTEKLİ UYGULAMALARIN GÖZDEN GEÇİRİLMESİ.....	258
CEYDA AYDEMİR, SUNAGÜL SANİ-BOZKURT	258
UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE FEN BİLGİSİ ÖĞRETMENLERİNİN TEKNOLOJİK LİDERLİĞİ ÖZYETERLİKLERİNİN VE GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ.....	278
ÇAĞLAR KARATAŞ, KARDELEN PULAT, HATİCE MERTOĞLU.....	278
OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN BİREYLERDE EĞİTİM ORTAMLARINDA SANAL GERÇEKLİK UYGULAMALARININ KULLANIMI: SİSTEMATİK ALANYAZIN TARAMASI	299
DİLARA YİĞİT, SUNAGÜL SANİ-BOZKURT	299
COVID-19 PANDEMİSİ SÜRECİNDE FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMENLERİNİN UZAKTAN EĞİTİME VE STEM UYGULAMALARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ	329
NİGAR BEYAZTAŞ, DİLEK KARIŞAN.....	329
7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN JEOTERMAL ENERJİ SANTRALLERİ HAKKINDA GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ	348
SERKAN AYDIN, DİLEK KARIŞAN	348
DOKUZUNCU SINIF ÖĞRENCİLERİNİN KÜMELER KONUSUNDA PROBLEM KURMA BECERİLERİNİN İNCELENMESİ	366
DUYGU BEDİR, BAHAR DİNÇER, KAZIM ÇAĞLAR ŞENGÜN, SÜHA YILMAZ.....	366
İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN AİLESİNDE ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREY BULUNMA DURUMUNA GÖRE ÖZEL GEREKSİNİMLİ AKRANLARININ SOSYAL KABUL DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ 374	
ÜMİT ŞAHBAZ, DUYGU ÇAĞ ADIGÜZEL.....	374
ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDEKİ OSB OLAN ÇOCUKLARLA GÖRSEL DESTEKLERİN KULLANILMASINA YÖNELİK TÜRKİYE’DEKİ LİSANSÜSTÜ TEZLERİN GÖZDEN GEÇİRİLMESİ .381	
EDA KOÇ, SUNAGÜL SANİ BOZKURT	381
UZAKTAN EĞİTİM ÖĞRENCİLERİNİN UZAKTAN EĞİTİM, LMS, EĞİTİM İŞLEYİŞİ VE KURUMSAL İLETİŞİM HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ.....	401
EMİNE ARUĞASLAN, HANİFE ÇİVRİL, PELİN BABAOĞLU	401
8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN “FOTOSENTEZ VE SOLUNUM” KONULARINA AİT ÇOKTAN SEÇMELİ SORULARI ÇÖZERKEN BİLİŞSEL VE ÜSTBİLİŞSEL STRATEJİLERİ KULLANMA SIKLIKLARI	414
EMİNE HATUN DİKEN.....	414
PANDEMİ SÜRECİNDE UZAKTAN EĞİTİM İLE YÜRÜTÜLEN EĞİTİMDE ARAÇ-GEREÇ GELİŞTİRME DERSİ UYGULAMALARINA İLİŞKİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ.....	424
EMİNE KÜBRA PULLU	424

ÖĞRENCİLERİN ÇEVİRİMİÇİ ÖĞRENMEYE HAZIR BULUNUŞLUKLARINDA KARAR VERME STİLLERİ VE EBEVEYNLERİN TEMEL YETENEKLERİNİN İLİŞKİSİ	431
ARZU TÜRKMEN, DENİZ ERGÜN, ERGÜN TÜRKMEN	431
8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN FEN ÖĞRENMEYE YÖNELİK MOTİVASYONLARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ.....	443
ESRA AYDIN, DİDEM KILIÇ MOCAN	443
YÜKSEKÖĞRETİMDEKİ GENÇ YETİŞKİNLERİN PANDEMİ DÖNEMİNDE ALDIKLARI UZAKTAN EĞİTİME İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ.....	451
ESRA BARUT TUĞTEKİN.....	451
FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETMEN ALGISI: BOYLAMSAL BİR ÇALIŞMA.....	460
ELİF ATABEK-YİĞİT, FATİME BALKAN-KIYICI	460
ONLİNE EĞİTİM SÜRECİNDE ÜÇGENLER VE DÖRTGENLER KONUSUNUN GEOGEBRA İLE ÖĞRETİMİNİN ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİ	466
FATMA AKIN, GONCA İNCEOĞLU	466
MESLEK LİSESİ ÖĞRENCİLERİNİN AÇINIM ÇİZİMLERİ BAĞLAMINDA UZAMSAL GÖRSELLEŞTİRME ZORLUKLARININ İNCELENMESİ.....	474
FEYZA KURBAN	474
TIMSS 2019 TÜRKİYE RAPORUNA GÖRE 4.SINIF DÜZEYİ ÖĞRENCİLERİN MATEMATİK BAŞARI PUANLARININ OKUL İKLİMİ AÇISINDAN İNCELENMESİ	487
YALÇIN KARALI GÖKHAN COŞANAY	487
ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN MATEMATİKSEL MODELLEME YÖNTEMİNİN SINIF İÇİ UYGULAMALARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ	496
GÜLŞAH SALTİK AYHANÖZ.....	496
COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE ÇEVİRİMİÇİ ÖĞRETİMİN FIRSAT EŞİTLİĞİNE ETKİSİ: EĞİTİMCİ, ÖĞRENCİ VE VELİ GÖZÜNDEN BİR BETİMLEME.....	507
GÜNEŞ KORKMAZ, ÇETİN TORAMAN	507
PANİC BUYİNG SCALE: A RELİABİLİTY AND VALİDİTY STUDY	516
HACER BELEN	516
YAŞAM BOYU ÖĞRENEENLERİN ÇEVİRİMİÇİ GRUP TARTIŞMALARI SÜRECİNE İLİŞKİN TUTUMLARININ DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER BAĞLAMINDA İNCELENMESİ.....	522
HAKAN KILINÇ.....	522

İLERİ TEKNOLOJİ ALTERNATİF VE DESTEKLEYİCİ İLETİŞİM UYGULAMASININ ÇOK AŞAMALI İLETİŞİM BECERİSİNE YÖNELİK ETKİSİNİN İNCELENMESİ.....	534
HAMZA POLAT	534
ÇOCUK İSTİSMARININ YENİ FORMU: ÇOCUK FENOMENLER	542
HATİCE ÖZGEN	542
PANDEMİNİN YARATTIĞI İŞ STRESİ VE YÜKSEKÖĞRETİME YANSIMALARI	547
HİLAL ÇELİK.....	547
OKUL ÖNCESİ ÖĞRENCİLERİ İLE ARI TEMALI STEM UYGULAMASI VE YANSIMALARI: BALLI KURABİYELER	557
HİLAL ÇETİN, ÇİĞDEM KARAKAYA AKÇADAĞ.....	557
DİJİTAL ÖYKÜLEME YÖNTEMİNİN ORTAOKUL 5. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN FEN DERSİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ ÜZERİNE ETKİSİ.....	564
HİLAL KARABULUT	564
ÇEVRE EĞİTİMİNDE TEKNOLOJİ DESTEKLİ ÖĞRENME AKTİVİTELERİNİN KULLANIMI- SİVİL TOPLUM HAREKETİ YÜRÜTME ÖRNEĞİ.....	570
HİLAL KARABULUT	570
ÇEVİRİM İÇİ TARİH SIVALARINDA ÖYKÜLEŞTİRME GEREKTİREN SORULARA İLİŞKİN ÖĞRETMEN ADAYLARININ PERFORMANSLARI VE GÖRÜŞLERİ	576
HÜLYA GÖLGESİZ GEDİKLER	576
TERS YÜZ SINIF MODELİ DESTEKLİ FETEMM YAKLAŞIMINA DAYALI TASARLANAN ÖĞRENME ORTAMININ FEN ÖĞRENMEYE YÖNELİK MOTİVASYONA ETKİSİ.....	587
SALİH UZUN, HÜSEYİN COŞKUN	587
AKADEMİK BAŞARIYA İLİŞKİN BİLİŞSEL ÇARPITIMLAR ÖLÇEĞİNİN (ABİBÇÖ) ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNE ADAPTASYONU	593
İDRİS KAYA.....	593
İNTERNET ERİŞİM DEĞİŞKENLERİNİN YÜKSEK ÖĞRETİMDE BAŞARIYA ETKİSİ.....	598
KEMAL ŞAHİN	598
DÜNYAYI ETKİLEYEN KİŞİLERİN İLKOKULDA ALDIĞI EĞİTİM VE SOSYAL ÇEVRENİN İLERİKİ HAYATA ETKİSİNİN İNCELENMESİ.....	605
KERİME AKYAR, ADEM DOĞAN	605

DİJİTAL HİKÂYELER İLE FEN ÖĞRETİMİNİN ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK BAŞARILARINA ETKİSİ.....	610
KEVSER ARSLAN, ASLI GÖRGÜLÜ ARI	610
YAŞLAR ARASINDA ÇATIŞMA YÖNETİMİ STRATEJİLERİ İLKOKUL VE ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ÇATIŞMA YÖNETİMİ STRATEJİLERİ.....	618
FERYAL ÇUBUKÇU, ESAT KUZU.....	618
MERKEZİ PROGRAM GELİŞTİRME YAKLAŞIMI İLE OKUL TEMELLİ PROGRAM GELİŞTİRME YAKLAŞIMININ KARŞILAŞTIRMALI ÇÖZÜMLEMESİ.....	626
M. EMİR RÜZGAR, CEM BABADOĞAN.....	626
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN STEM TEMELLİ ETKİNLİK TASARLAMA SÜREÇLERİ	636
ENGİN KARAHAN, MEHMET ARİF BOZAN, ŞENGÜL SAİME ANAGÜN	636
TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDAKİ SERBEST OKUMA METİNLERİNİN DEĞERLER EĞİTİMİ AÇISINDAN İNCELENMESİ	641
MEHMET FİDAN	641
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNE YÖNELİK ÖZ DEĞERLENDİRMELERİNİN İNCELENMESİ	651
MERT ŞEN, ÖMER VAROL PALANCIOĞLU, HASAN AYDEMİR	651
ÖĞRETİM MATERYALİ OLARAK DİJİTAL ÖYKÜLERİN AVANTAJLARI VE SINIRLILIKLARI.....	659
MERVE MÜLDÜR, AYŞEGÜL BÜYÜKKARCI	659
HİZMETİÇİ EĞİTİM: OKUL YÖNETİCİLERİ ÜZERİNE NİTEL BİR ARAŞTIRMA	669
MUHAMMET EMRE KILIÇ, MEHMET YAŞAR KILIÇ, DURDAĞI AKAN.....	669
JULIA DONALDSON HİKÂYE KİTAPLARININ PROSOSYAL DAVRANIŞLAR AÇISINDAN İNCELENMESİ.....	682
SAADET BUKET DEMİR, MURAT BARTAN	682
ORTAÖĞRETİM KURUMLARI MÜDÜRLERİNİN EĞİTİMDE SOSYAL MEDYANIN KULLANIMINA YÖNELİK ALGILARI	689
SÜLEYMAN GÖKSOY, MUSTAFA AYGÜN.....	689
COVID-19 SÜRECİNDE TÜRKÇE ÖĞRETİMİ ALANINDA YAPILAN MAKALE TÜRÜ AKADEMİK ÇALIŞMALARIN EĞİLİMLERİ.....	705
MUSTAFA EMEK	705

COVID-19 SALGINI DÖNEMİNDE AÇIK VE UZAKTAN ÖĞRETİME YÖNELİK ARAŞTIRMALARIN İNCELENMESİ: BİR LİTERATÜR TARAMASI.....	717
MÜCAHİT ÖZTÜRK.....	717
YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE ÖĞRENCİLERİN SINIF KAYGILARININ BAŞLANGIÇ SEVİYESİNDEN YETERLİK DÜZEYİNE KADAR İNCELENMESİ.....	728
MÜLKİYE EZGİ İSKENDER	728
HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN KİŞİSEL SİBER GÜVENLİĞİ SAĞLAMA DAVRANIŞLARI VE ETKİLEYEN FAKTÖRLER.....	741
MÜNÜRE SOYBAŞ, NİLAY ÖZKÜTÜK	741
ETNOPEDAGOGİK BAĞLAMDA BALKAN ÜLKELERİ VE TÜRKİYE OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI	754
NACİYE KAYA, YAVUZ ERİŞEN, ERDAL BAY	754
SORGULAMA TEMELLİ 7R EĞİTİM PROGRAMININ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ARGÜMAN SEVİYELERİNİN GELİŞİMİNE ETKİSİ	760
NAZMİYE TEMİZ, PINAR FETTAHLIOĞLU	760
PANDEMİYE KARŞI EBEVEYN TUTUMLARI İLE 48-72 AYLIK ÇOCUKLARIN ÖZ DÜZENLEME BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	769
NECLA TUZCUOĞLU, ESRA DOĞANAY KOÇ.....	769
ORTAOKUL MATEMATİK ÖĞRETMENLERİNİN UZAKTAN EĞİTİM HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ...781	
NEJLA DEVECİ, GONCA İNCEOĞLU	781
THE RELATION BETWEEN EDUCATIONAL PHILOSOPHIES AND METACOGNITION.....	795
NESRİN OZTURK	795
PDR ÖĞRENCİLERİNE VERİLEN ÇOCUK İHMALİ VE İSTİSMARİ EĞİTİMİNİN ETKİLİLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	802
NİHAN OSMANAĞAOĞLU	802
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNDE BİRİNCİL KAYNAKLARIN KULLANIMINA YÖNELİK BİR STRATEJİ: SCIM-C.....	808
OKAN YETİŞENSOY.....	808
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİN İKİ DİLLİ ÇOCUKLARLA EĞİTİM SÜRECİNDE YAŞADIKLARI SORUNLAR	814
ÖZGÜL POLAT, ÖZGE RUKEN ERGÜN, ÖZLEM DÖNMEZ.....	814

İLKOKUL ÖĞRENCİLERİ, ÖĞRETMENLERİ VE VELİLERİNİN UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE ÖDEVLENDİRMEYE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ	825
ÖZKAN DEMİR, AYŞE NUR KUTLUCA CANBULAT.....	825
PANDEMİ SÜRECİNİN İLKOKUL BİRİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN OKUMA YAZMA SÜRECİNE ETKİSİ.....	839
ÖZKAN YILDIRIM, ENVER TÜRKSOY	839
ÖĞRETMEN ADAYLARININ BARIŞ EĞİTİMİNİ KAVRAMSALLAŞTIRMALARI	856
ÖZLEM YEŞİM ÖZBEK, GÜLAY BEDİR	856
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN TOPLUMSAL BARIŞ VE SAVAŞA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ: KESİTSEL BİR ÇALIŞMA	869
PERVİN OYA TANERİ, ÖZLEM YEŞİM ÖZBEK, GÜLAY BEDİR	869
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN DİJİTAL OKURYAZARLIKLARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	884
RAMAZAN SEVER, AYSEL UĞURLU.....	884
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE MÜLTECİ ÖĞRENCİLERE İLK OKUMA VE YAZMA ÖĞRETİMİ DENEYİMLERİ	890
RUHAN KARADAĞ YILMAZ, HAYRÜNNİSA SAVAŞ.....	890
ACININ DÖNÜŞTÜRÜCÜ GÜCÜ VE İÇGÖRÜ'NÜN PSİKOLOJİK SAĞLAMLIK DÜZEYİNE ETKİSİ: YETİŞKİN BİREYLER ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA	911
RUMEYSA SAĞIR, ÜMİT MORSÜNBÜL	911
ÖN LİSANS ÇOCUK GELİŞİMİ ÖĞRENCİLERİNİN DİJİTAL OKURYAZARLIK BECERİLERİ VE UZAKTAN EĞİTİME YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ	916
SAADET BARTAN, AHMET YİĞİT PALAS, HAZAL POYRAZ RÜSTEMOĞLU.....	916
ANİMASYON DESTEKLİ ÖRNEK OLAYA DAYALI TASARLANAN ÖĞRENME ORTAMININ FEN ÖĞRENMEYE YÖNELİK MOTİVASYONA ETKİSİ.....	928
SALİH UZUN, HALİM AYDIN	928
GÜNÜMÜZ EĞİTİM VE ÖĞRETİMİNİN NİTELİĞİNİ ARTIRMADA “MECLİS-İ MUALLİM” İNİN GEREĞİ VE ÖNEMİ.....	934
SAVAŞ KARAGÖZ	934
İLKOKUL 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN İNSAN HAKLARI YURTTAŞLIK VE DEMOKRASİ DERSİNDE GEÇEN KAVRAMLARI KAZANIM DÜZEYLERİ	943
YALÇIN KARALI, SEDAT ADIGÜZEL.....	943

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ MESLEKİ GELİŞİM YETERLİLİKLERİ	952
SEMA ÖNGÖREN	952
KARIŞIMLARIN AYRILMASI ÜNİTESİNE GÖRE HAZIRLANAN 5E ÖĞRENME MODELİNE DAYALI STEM EĞİTİMİ ETKİNLİKLERİNİN 10. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN GİRİŞİMCİLİK BECERİLERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ	960
SENEM KORKMAZ, PINAR FETTAHLIOĞLU	960
FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ GELİŞTİRDİKLERİ ÇEVRE HİKAYELERİNDEKİ ÇEVRE ETİĞİ VE ÇEVRE SORUNU ÇÖZÜMÜNE YÖNELİK YAKLAŞIMLARININ İNCELENMESİ.....	969
SEVCAN CANDAN HELVACI	969
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ PERSPEKTİFİNDEN ETKİN VATANDAŞ KAVRAMININ ALGILANIŞI	980
SEVDA YILMAZ.....	980
MEKANİK KONUSUNDAKİ BAZI KAVRAM YANILGILARININ TESPİTİ ÜZERİNE NİTEL BİR ARAŞTIRMA	990
SEVİM BEZEN, CELAL BAYRAK.....	990
8. SINIF FEN BİLİMLERİ BASINÇ ÜNİTESİNİN KAVRAM KARİKATÜRLERİYLE ÖĞRETİMİNİN AKADEMİK BAŞARIYA ETKİSİ	1000
SEVİM KAYMAZ, ÖZLEM ERYILMAZ MUŞTU	1000
ÖĞRETMENLERİN MATERYAL HAZIRLAMADA İNTERNETİ KULLANMA ŞEKİLLERİ.....	1007
SÜMEYRA PEKGÖZ, FATİH BAŞ	1007
TÜRKİYE’DE “ÇEVİRİMİÇİ EĞİTİM” ARAŞTIRMALARI: GÜNCEL EĞİLİMLER ÜZERİNE BİR İNCELEME	1022
F. ŞEHKAR FAYDA KINIK	1022
SINIF ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN BASİT ARAÇ GEREÇLERLE DENEY TASARLAMA DENEYİMLERİ.....	1030
ŞULE ELMALI, FATİME BALKAN-KIYICI.....	1030
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ UZAKTAN EĞİTİMLE YÜRÜTÜLEN ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI DERSİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ	1036
TAHSİN YILDIRIM, YUSUF İNEL, ALİ GÖKALP	1036
COVID-19 SAĞLIK KRİZİNİN GÖLGESİNDE ONLİNE SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ: FLİPGİRD PLATFORMUNUN KULLANIMI	1042
TOLGAHAN AYANTAŞ	1042

2.SINIF ÖĞRENCİLERİNİN COVID-19 SÜRECİNDE UYGULADIKLARI EVOKURYAZARLIĞI ÇALIŞMASI HAKKINDA VELİ GÖRÜŞLERİ	1047
TUĞBA SOYSAL, AYŞEGÜL KINIK TOPALAN	1047
TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE İŞ BİRLİKLİ ÖĞRENME ORTAMININ TASARLANMASI VE UYGULANMASI.....	1060
TUNCAY TÜRK BEN	1060
UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE ÖĞRETMENLERİN TÜKENMİŞLİK DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ.....	1072
TÜLAY ÖZTÜRK, ABDULLAH ADIGÜZEL	1072
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA FARKINDALIKLARI VE BU FARKINDALIKLARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	1094
MEMDUH SEFA TÜRK, ÜMİT DEMİRAL	1094
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN BİREYSELLEŞTİRİLMİŞ EĞİTİM PROGRAMI (BEP) HAZIRLAMADAKİ YETERLİKLERİ	1101
ÜMİT ŞAHBAZ, ORHAN GÜDER.....	1101
EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN İŞSİZLİK KAYGISI.....	1108
ÖMER VAROL PALANCIOĞLU, MERT ŞEN, GÖKHAN COŞANAY, HASAN AYDEMİR.....	1108
ÇEVİRİMDIŞI HAYAT BOYU ÖĞRENMEDEN ÇEVİRİMİÇİ HAYAT BOYU ÖĞRENMEYE: ÖĞRENCİ PERSPEKTİFİNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ	1116
YAKUP YILMAZ	1116
ÇTSM: FİZİK EĞİTİMİNDE TERSYÜZ SINIF MODELİNİ ÇEVİRİMİÇİ ÖĞRENME ORTAMINA UYARLAMA ÜZERİNE BİR ÖNERİ	1123
YASEMİN BEKTAŞOĞLU, EROL SÜZÜK	1123
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİR TÜKETİM DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ	1130
ÖZGÜL POLAT, YASEMİN BULUT	1130
SÜREKLİ KAYGI DÜZEYİNİN DURUMLUK KAYGI DÜZEYİ ÜZERİNE ETKİSİ VAR MIDIR? HALK OYUNCULARI ÖRNEĞİ	1141
YASEMİN YALÇIN	1141
TEZ YAZIMINI ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ.....	1148
YASİN BADUR, DURSUN AKASLAN	1148
DİJİTAL ÖĞRETMENLER PROJESİ: ÖĞRETMENLER İÇİN EŞİTLİKÇİ DİJİTAL EĞİTİME DOĞRU BİR ADIM.....	1156

KÜRŞAT ÇAĞILTAY, GÖKNUR KAPLAN, AYŞE GÜL KARA AYDEMİR, YELİZ TUNGA BERKAN ÇELİK	1156
PANDEMİ DÖNEMİNDE EBEVEYN-ÇOCUK İLİŞKİLERİ VE ÇOCUKLARDA DAVRANIŞ PROBLEMLERİ	1164
ZEYNEP TOPCU BİLİR, AYLİN SOP	1164
PANDEMİ DÖNEMİNDE UZAKTAN EĞİTİM VE ÖĞRENME YOKSULLUĞU	1172
RECEP ERCAN, AHMET MERT ALBAYRAK.....	1172
SORGULAMA TOPLULUĞU MODELİNİN ACİL UZAKTAN EĞİTİM ORTAMINA ENTEGRASYONUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ	1190
AYŞEGÜL LİMAN KABAN	1190
HAVE THE BRAİN STUDİES ENTERED OUR CLASSROOMS İN THİS DİGİTAL AGE?	1196
AHMET EMRE KESER, EMİNE BEYZA KÜÇÜK	1196
ÖĞRETMEN ADAYLARININ ELEŞTİREL DÜŞÜNME BECERİLERİNİN MEDYA OKURYAZARLIĞI BECERİLERİNİ YORDAMA DURUMU	1209
ÖZGE BIKMAZ BİLGİN, FULYA TORUN	1209
SECONDARY MATHEMATİCS TEACHER CANDİDATES SOLUTİONS TO PATTERN BASED MİSCONCEPTİONS ABOUT ALGEBRA.....	1217
LEVENT DURAL, BİROL TEKİN.....	1217
SCHWARTZ'IN DEĞERLER ÖLÇEĞİNE GÖRE GÜLSÜM CENGİZ'İN ÇOCUK KİTAPLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME.....	1231
HÜLYA YAZICI, NURAY YILMAZ.....	1231
ÇOCUK EDEBİYATI ÜRÜNLERİNİN ÇOCUK HAKLARI BAĞLAMINDA İNCELENMESİ	1250
(PİPPİ UZUN ÇORAP ÖRNEĞİ)	1250
HÜLYA YAZIC, SONGÜL SEDEF EROYMAK	1250